

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โรงเรียนกิตติวิทยาสถาบันราชภัฏนครราชสีมา” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีรายละเอียดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาการเรียนรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โรงเรียนกิตติวิทยา
2. เพื่อวิเคราะห์สื่อการเรียนรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โรงเรียนกิตติวิทยา
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โรงเรียนกิตติวิทยา

เนื้อหาการเรียนรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โรงเรียนกิตติวิทยา

เด็กปฐมวัย เป็นช่วงที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับการสร้างและส่งเสริมพัฒนาการในแต่ละด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา อีกทั้งเด็กในระดับปฐมวัยมีลักษณะเฉพาะ คือ เด็กในช่วงวัยนี้มีความสนใจในระยะสั้น ชอบสำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัว มีความอยากรู้อยากเห็น ชอบซักถามเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว ชอบการทดลอง เด็กจึงควรที่จะได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้กับพัฒนาการตามช่วงวัย

ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทในการสร้างสรรค์เนื้อหาต่างๆ ซึ่งเนื้อหาการเรียนรู้เป็นการกระตุ้นพัฒนาการนั้นก็เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของการพัฒนาทางสติปัญญา ที่ควรส่งเสริมและปลูกฝังให้เด็กตั้งแต่ในวัยเยาว์และยิ่งไปกว่านั้น ถ้าเด็กได้รับสิ่งแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้ในทุกๆ ด้าน เด็กจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับประสบการณ์ใหม่หรือสิ่งแวดล้อมใหม่ได้อย่างราบรื่น สำหรับเด็กปฐมวัยในทุกๆ วันของชีวิตจะเป็นวันของการเรียนรู้ เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เริ่มก้าวเข้าสู่โรงเรียน สังคมแห่งการเรียนรู้ของเด็กเป็นสังคมที่แปลกใหม่ สังคมส่วนใหญ่ทำให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นมากขึ้น จึงจำเป็นที่เด็กจะต้องเรียนรู้และปรับตัวเพื่อที่จะได้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เด็กในวัยนี้จึงควรที่จะได้รับการกระตุ้นด้วยการจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดและปัญญาให้มากขึ้น โดยเริ่มจากเนื้อหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ในลำดับถัดไป

สภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับอุปสรรคของเนื้อหาของโรงเรียนกิตติวิทยาสถาบันราชภัฏนครราชสีมา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการสอนของเนื้อหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้

ความพร้อมที่จะสร้างความรู้ ความเข้าใจ ต่อการออกแบบเนื้อหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งความพร้อมจากครูผู้สอนเป็นองค์ประกอบส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดความเข้าใจ ได้ง่ายขึ้น ดังที่ นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“ทางโรงเรียนมีความพร้อมที่จะสร้างความรู้และส่งเสริมพัฒนาการในระดับชั้นปฐมวัย โดยการวางแผนสร้างสรรค์สื่อการสอนหรือการปรับปรุงสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพและมีสภาพที่ดี โดยอาศัยหลักการทางศิลปะ รู้จักเลือกสื่อและวิธีการทำ เพื่อให้สื่อนั้นมีความสวยงาม มีประโยชน์ และมีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน” (นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

โดยที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวไว้ว่า

“ดิฉันมีความพร้อมที่จะสร้างความรู้และส่งเสริมพัฒนาการ โดยการวางแผนสร้างสรรค์สื่อการสอนหรือการปรับปรุงสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้อเนกประสงค์ คือ เป็น ได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการ และเป็นของเล่นสนุกสนานเพลิดเพลิน” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

สำหรับ นางสาวฉัฐวรา จรกฤ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ดิฉันพร้อมที่จะสร้างความรู้ ความเข้าใจและส่งเสริมพัฒนาการอย่างมาก เพราะในช่วงปฐมวัย เป็นวัยที่ต้องส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก เพื่อให้เติบโตมาอย่างมีประสิทธิภาพ” (นางสาวฉัฐวรา จรกฤ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

ในส่วน นางสาววัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“การวางแผนสร้างสรรค์สื่อการสอนหรือการปรับปรุงสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพและมีสภาพที่ดี เป็นสิ่งที่ครูมีหน้าที่ต้องทำอยู่แล้ว เพื่อให้สื่อมีประโยชน์และมีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน” (นางสาววัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

และ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ปัจจุบันการวางแผนสร้างสรรค์สื่อการสอน มีการดำเนินการอยู่ตลอด เพื่อให้สื่อมีคุณภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน เด็กปฐมวัยถือว่าได้รับการพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน รวมถึงการพัฒนาสื่อในแต่ละปีก็จะมีการจัดทำ ปรับปรุงเพื่อให้สื่อคู่ทันสมัย” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

จากการสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่า มีการกำหนดการสร้างสื่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการออกแบบเนื้อหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนมีเทคนิคการ

ออกแบบเนื้อหาของสื่อการเรียนรู้ตามความถนัด เพื่อให้สื่อมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยที่สุด

การที่ครูผู้สอนมีความพร้อมในด้านความรู้ที่จะนำไปสู่การออกแบบเนื้อหาให้กับเด็กปฐมวัย โดยยึดหลักการเรียนรู้ที่ให้เด็กปฐมวัยได้ลงมือปฏิบัติและรับรู้ผ่านอวัยวะรับสัมผัส ทั้งนี้การออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้ต้องพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้ว่าต้องการให้เด็กปฐมวัยพัฒนาเรื่องใด

2. ความสำคัญของเนื้อหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เนื้อหาเป็นที่ดีจะช่วยให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ดิฉันให้ความสำคัญกับการออกแบบเนื้อหาเป็นอย่างมาก เพราะการทำสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก ซึ่งเด็กจะได้รับพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล” (นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

โดยที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“การออกแบบเนื้อหาเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ครูจะต้องคำนึง เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและต้องได้รับประโยชน์สูงสุดหรือได้รับการพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เพื่อการเจริญเติบโตอย่างสมวัย” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

สำหรับ นางสาวฉัฐวรา จรเกตุ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่าไว้ว่า

“ถ้าเป็นเรื่องของการออกแบบเนื้อหาและการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เป็นเรื่องที่สำคัญอันดับแรกๆ ของครูที่ต้องตระหนักและต้องทำเป็นภารกิจหนึ่ง เพราะสอนเด็กให้เข้าใจ การออกแบบเองก็มีผลกับเรื่องนี้มากๆ” (นางสาวฉัฐวรา จรเกตุ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

ในส่วน นางสาววัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“การออกแบบเนื้อหาสำคัญและต้องมีลักษณะที่เร้าความสนใจและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นและเกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียน เกิดความต้องการที่จะเรียน” (นางสาววัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

และ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ดิฉันเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ เนื่องจากการทำสื่อการเรียนการสอนนั้นมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้ครูออกแบบสื่อที่เหมาะสมกับบริบทของตนเองได้” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นได้ว่า การออกแบบเนื้อหาเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ของผู้สอน จนนำไปสู่การออกแบบเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย จากนั้นเข้ากระบวนการพัฒนาสื่อให้มีจุดดึงดูดต่อเด็กปฐมวัย เป็นการเร้าอารมณ์ให้เกิดความสนใจจากเด็กมากขึ้น

3. ปัญหาอุปสรรคของเนื้อหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้

โดยที่นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ปัญหาด้านสภาพการเรียนการสอน เด็กมีความแตกต่างกันด้านสติปัญญาและด้านร่างกาย การเรียนการสอนแต่ละครั้งไม่ต่อเนื่อง นักเรียนบางคนไม่สบายใจในกิจกรรม และทำไม่จริงจังจึงมีผลต่อการจัดกิจกรรม และสภาพการเรียนการสอน ครูยังยึดวิธีการสอนแบบเดิม” (นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

โดยที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ปัญหาและอุปสรรค คือ ปัญหาด้านบุคลากร บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อประกอบการจัดกิจกรรม บุคลากรขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อวัตกรรมการศึกษา ไม่เข้าใจและรู้จักวิธีการใช้วัตกรรมการที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้น ขาดความชำนาญในการใช้วัตกรรมการผลิตสื่อประกอบการเรียน” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

สำหรับ นางสาวฉัฐวรา จรเกตุ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมและสถานที่การใช้สื่อ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อ เนื่องจากความยุ่งยากและไม่คล่องตัว มีสถานที่ที่ไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีห้องที่ใช้เพื่อเก็บรักษาสื่อเป็นการเฉพาะ ทำให้การดูแลทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง” (นางสาวฉัฐวรา จรเกตุ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

ในส่วน นางสาววัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“ครูขาดทักษะในการออกแบบและพัฒนาสื่อ อีกทั้งขาดการสนับสนุนเรื่องของอุปกรณ์ในการช่วยเราผลิตอีก ไม่มีเครื่องมือที่ดี สื่อจึงมีคุณภาพแค่พอใช้” (นางสาววัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

และ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ขาดความชำนาญในการออกแบบเนื้อหา เพราะแต่ก็ คือ การแจกใบงานความรู้กระบวนการไม่ซับซ้อนเหมือนการทำสื่อ ซึ่งอุปกรณ์ในการทำเราก็ไม่ได้ถูกสนับสนุน มันเลยกลายเป็นเรื่องยาก” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ปัญหา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ขาดงบประมาณสำหรับการบำรุงรักษาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารให้ความสำคัญแบบว่าครูผู้สอนมีหน้าที่สอนและมีหน้าที่เตรียม ฉะนั้นเรื่องงบประมาณเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับการพัฒนาสื่อในยุคปัจจุบันเฉพาะสื่อ

ที่ทันสมัย 2) ครูผู้สอนขาดทักษะการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างชำนาญ ซึ่งส่งผลอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน

4. เนื้อหาการเรียนรู้ของโรงเรียนกิตติวิทยา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) เนื้อหาการเรียนรู้ด้วยจุดดึงดูดใจด้านเหตุผลและด้านอารมณ์

การออกแบบเนื้อหาเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะประสบการณ์ต่างๆ ไปสู่เด็กปฐมวัย ช่วยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ที่กระตุ้นผู้เรียน ให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางความคิด การสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้แก่เด็กปฐมวัย เนื้อหาในการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องมีจุดดึงดูดใจที่มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ด้านเหตุผลและด้านอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ดังที่ นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“การออกแบบเนื้อหาให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมักใช้จุดดึงดูดด้านอารมณ์ เช่น การผสมผสานทำนองการร้องเพลงเข้าไปในช่วงหนึ่งของการเรียนรู้ ช่วงนี้จะเป็นการดึงดูดใจผู้เรียนให้มีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนที่ดีที่สุด” (นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

โดยที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ในส่วนของ การออกแบบเนื้อหาเพื่อดึงดูดใจผู้เรียนด้วยการใช้เหตุผลมักได้ผลน้อยมาก เนื่องจากผู้เรียนในวัยนี้มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ยังไม่รู้จักรับฟังอย่างมีเหตุผล จะถูกดึงดูดใจในการเรียนการสอนด้วยการดึงดูดใจด้านอารมณ์ เช่น การเปิดการ์ตูนให้ชมก่อนเพื่อเรียกความสนใจจากผู้เรียน” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

สำหรับของ นางสาวฉัฐวรา จรเกตุ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“การออกแบบเนื้อหาการเรียนการสอนในแต่ละวัน ครูจะคิดและทำการออกแบบไว้ล่วงหน้าทุกกิจกรรม และจะคำนึงถึงผลประโยชน์ต่อการพัฒนาของเด็กทั้ง 4 ด้าน เสมอ จึงมีการใช้ทั้งการดึงดูดใจด้านเหตุผลและด้านอารมณ์ควบคู่กันไป” (นางสาวฉัฐวรา จรเกตุ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

ในส่วน นางสาววัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“การจัดกิจกรรมทุกๆ กิจกรรม มีการออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้ โดยใช้การดึงดูดใจด้านอารมณ์เป็นหลัก และจะมีการสอดแทรกการดึงดูดใจด้านเหตุผลด้วย” (นางสาววัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

และ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ส่วนตัวคิดว่า การออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้ต้องใช้การดึงดูดใจด้านอารมณ์ก่อน เนื่องจากเด็กๆ ชอบความสนุกชุกชุก การใช้เพลงสำหรับเด็กในการกระตุ้นความสนใจเป็นวิธีที่

“ได้ผลดีแล้วจึงตามด้วยการดึงจุดใจด้านเหตุผล เพราะถ้าไม่สอนให้รู้จักการใช้เหตุและผล อาจส่งผลเสียต่ออนาคตได้” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

จากการสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่า ครูผู้สอนได้ตระหนักถึงการใช้อย่างจุดดึงจุดด้านอารมณ์เป็นหลัก เช่น การเปิดเพลงกระตุ้นความสนใจจากผู้เรียน และใช้จุดดึงจุดด้านเหตุผลในการสอนเรื่องที่จำเป็นบางกิจกรรมของผู้เรียน ส่งผลต่อการพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เพื่อการเติบโตไปอย่างสมวัย เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เด็กปฐมวัยต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ รวมถึงการใช้สื่อในการสื่อสารกับเด็กปฐมวัย

2) เนื้อหาการเรียนรู้และการพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ได้ดังที่ นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“ด้านร่างกาย เพื่อพัฒนาร่างกายให้เจริญเติบโตตามวัย พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมผัส ตลอดจนปลูกฝังสุขนิสัยที่ดีในการรักษาสุขอนามัยของตนเอง ด้านอารมณ์ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง ส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเองและความรับผิดชอบ ด้านสังคม เพื่อให้เด็กรู้จักตนเอง รู้จักบุคคลใกล้ชิด รู้ถึงความสำคัญของครอบครัวและสังคม ด้านสติปัญญา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการใช้ภาษาในการสื่อสาร ความหมายให้เด็กรู้จักการสังเกตและคิดอย่างมีเหตุผล” (นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

โดยที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ด้านร่างกาย เด็กๆ สามารถใช้ร่างกายและอวัยวะต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่วเหมาะสมกับวัย ด้านอารมณ์ มีความสามารถในการเข้าใจ จัดการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เหมาะสม ด้านสังคม สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ ด้านสติปัญญา สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

สำหรับ นางสาวณัฐวรา จรเกตุ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ด้านร่างกายเด็กๆ สามารถใช้ร่างกายและอวัยวะต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่วเหมาะสมกับวัย ด้านอารมณ์ มีความสามารถในการเข้าใจ จัดการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เหมาะสม ด้านสังคม สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ ด้านสติปัญญา สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม” (นางสาวณัฐวรา จรเกตุ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

ในส่วน นางราวัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“ด้านร่างกาย เพื่อพัฒนาร่างกายให้เจริญเติบโตตามวัย พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมผัส ตลอดจนปลูกฝังสุขนิสัยที่ดีในการรักษาสุขอนามัยของตนเองด้านอารมณ์ เพื่อให้เด็กมีความสุขทางจิตใจ มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง ส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ ด้านสังคม เพื่อให้เด็กรู้จักตนเอง รู้จักบุคคลใกล้ชิด รู้ถึงความสำคัญของครอบครัวและสังคม ด้านสติปัญญา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย ให้เด็กรู้จักการสังเกตและคิดอย่างมีเหตุผล” (นางราวัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

และ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ด้านร่างกาย เพื่อพัฒนาร่างกายให้เจริญเติบโตตามวัย พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมผัส ตลอดจนปลูกฝังสุขนิสัยที่ดีในการรักษาสุขอนามัยของตนเองด้านอารมณ์ เพื่อให้เด็กมีความสุขทางจิตใจ มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง ส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ ด้านสังคม เพื่อให้เด็กรู้จักตนเอง รู้จักบุคคลใกล้ชิด รู้ถึงความสำคัญของครอบครัวและสังคม ด้านสติปัญญา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย ให้เด็กรู้จักการสังเกตและคิดอย่างมีเหตุผล” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า การให้ความสำคัญต่อเนื้อหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ส่งผลต่อด้านร่างกาย ได้การฝึกเขียนลงมือทำเป็น การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมผัสต่างๆ นำไปสู่การพัฒนาการด้านอารมณ์ ได้การฝึกพูด ออกเสียง ร้องเพลง เป็นการใช้เนื้อหาเพื่อดึงดูดให้เด็กเกิดความสนใจ เป็นการเสริมความเข้าใจเนื้อหาในหน่วยเรียน รวมไปถึงการพัฒนาด้านสังคม ให้เด็กได้เรียนรู้การสร้างปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ ในช่วงวัยนี้จะมุ่งเน้นการตอบสนองตามธรรมชาติและความต้องการตามวัยของเด็กอย่างสมดุล และการพัฒนาด้านสติปัญญา เป็นการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ภาษาในการสื่อสารความหมาย ให้เด็กรู้จักการสังเกตและคิดอย่างมีเหตุผล เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเด็กได้รับประสบการณ์ตรง ได้ฝึกการคิด แสดงออกอย่างอิสระ

สืบค้นข้อมูลจากวิทยานิพนธ์การวิจัยเรื่อง สื่อการเรียนรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โรงเรียนกิตติวิทยา

สื่อที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ เครื่องมือช่วยสอนที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนใช้สอนเด็ก การเลือกใช้สื่อที่มีอยู่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม ทั้ง

เหมาะสมกับวัยและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย จะช่วยให้เด็กสามารถเข้าใจเนื้อหาความรู้ที่ครูผู้สอนต้องการสื่อได้รวดเร็วและดียิ่งขึ้น

การส่งเสริมที่ถูกต้อง คือ ถ้าครูผู้สอนให้เด็กได้คิดหรือแสดงความสามารถที่เด็กมีไม่ว่าจะสำเร็จหรือไม่ก็ตาม จะเป็นการเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก ซึ่งสื่อจะเป็นตัวกระตุ้นพัฒนาการ มีในหลากหลายกิจกรรมและทุกๆ กิจกรรม เด็กจะได้รับการพัฒนาทักษะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น พัฒนาการทางร่างกายเด็กจะได้พัฒนาในเรื่องของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก พัฒนาการด้านอารมณ์ เด็กจะได้เรียนรู้เรื่องการควบคุมอารมณ์ จังหวะความคิด พัฒนาการด้านสังคม เด็กจะได้เรียนรู้เรื่องการเข้าสังคม และรวมไปถึงในเรื่องของพัฒนาการด้านสติปัญญา เด็กจะได้เรียนรู้เรื่องของจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างมาก สำหรับเด็กในช่วงปฐมวัยจะเห็นได้ว่า การพัฒนาสื่อกระตุ้นพัฒนาการสามารถที่จะพัฒนาความพร้อมด้านพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครบทั้ง 4 ด้าน ซึ่งถ้าครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้ สื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการสอนแล้ว ก็จะช่วยให้เด็กปฐมวัย มีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้นตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภทสื่อการสอน แต่ละประเภทต่างก็มีลักษณะเฉพาะและคุณค่าในตัวของตัวเอง ซึ่งไม่เหมือนกันในการใช้สื่อการสอนนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะเฉพาะและคุณสมบัติของสื่อแต่ละชนิดเพื่อที่จะเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาของบทเรียน โดยมีรายละเอียดของสื่อการเรียนรู้อันแต่ละประเภทดังต่อไปนี้

1. สื่อประเภทวัสดุของโรงเรียนกิตติวิทยา

คือ สื่อที่เก็บความรู้ไว้ในตนเอง ต้องสามารถช่วยถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น แผนที่ ตัวต่อตัวเลข รูปภาพ หุ่นจำลอง เป็นต้น หรือไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น แผ่นเสียง ฟิล์มภาพยนตร์ เป็นต้น ดังที่ นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวไว้ว่า

“เนื่องด้วยทางโรงเรียนในตอนนี้ยังไม่มียุคที่จะปรับปรุงและพัฒนาสื่อชนิดนี้ สื่อในแต่ละชนิดจึงยังไม่มีความทันสมัยและยังไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน” (นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพประกอบ 5 แสดงการใช้สื่อประเภทวัสดุ “เรียนรู้รู้หน้าที่จากขวดน้ำ” ของโรงเรียนกิตติวิทยา

โดยที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า
 “สื่อชนิดนี้ส่วนใหญ่จะนำมาจากสิ่งของเหลือใช้หรือเป็นการนำกลับมาใช้ใหม่ ให้เกิดคุณค่า
 ในการสอน เช่น ขวดน้ำ แผ่นลังกระดาษ เป็นต้น” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24
 มีนาคม 2566)

ภาพประกอบ 6 แสดงการใช้สื่อประเภทวัสดุ “ฝึกนับเลขจากภาพ” ของโรงเรียนกิตติวิทยา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำหรับ นางสาวณัฐรา จรเกตุ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวไว้ว่า
 “ส่วนใหญ่ก็จะเป็น กระดาษ สี เชือก วัสดุเหล่านี้มีเพียงพอกับการใช้การเรียนการสอน แต่
 อาจจะมีที่ชำรุดอยู่บ้าง” (นางสาวณัฐรา จรเกตุ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

ในส่วน นางราวีย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“ทางโรงเรียนน่าจะมีการนำสื่อพวกหุ่นจำลอง แผนที่ มาใช้เป็นการสอน เพื่อให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ เป็นการสร้างประสบการณ์จำลองได้ดีมาก” (นางราวีย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

และ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“การเลือกสื่อควรพิจารณาให้มีความสัมพันธ์กับเรื่องที่ต้องการให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ เช่น ผลไม้รวม ที่ผลิตมาจากกล่องนม ห่อด้วยกระดาษสี และนำภาพผลไม้มาติดบนกล่อง ซึ่งนำไปเล่นเกมจับคู่” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

ภาพประกอบ 7 แสดงการใช้สื่อประเภทวัสดุ “ผลไม้จากกล่องนม” ของโรงเรียนกิตติวิทยา

จากการสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่า ครูผู้สอนมีการนำสื่อประเภทวัสดุ เช่น ขวดน้ำประคิษฐ์ผลไม้จากกล่องนม เลโก้ (ตัวต่อ) ดินน้ำมัน จิกซอว์ เป็นต้น มาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กๆ และเพื่อส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยสร้างความสนใจ ใฝ่รู้ ให้เกิดกับเด็กได้ หากทางโรงเรียนมีการสนับสนุนวัสดุในด้านนี้เพิ่มเติมจะส่งผลให้มีสื่อประเภทวัสดุที่ทันสมัย ตลอดจนเป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับเด็กๆ เกิดพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตร

2. สื่อประเภทอุปกรณ์ของโรงเรียนกิตติวิทยา

คือ ตัวกลางที่ทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่อยู่ภายในวัสดุสามารถถ่ายทอดออกมาใช้หรือเรียนรู้ได้ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องเล่น แผ่นเสียง เป็นต้น ดังที่ นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“ทางโรงเรียนมีติดตั้งจอทีวีอยู่จำนวนห้องละ 1 เครื่อง เพื่อใช้ในการเปิดสไลด์การเรียนการสอนหรือเปิดการ์ตูนเป็นการผ่อนคลายความเครียดของนักเรียนในระหว่างวัน” (นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

โดยที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“สื่อประเภทอุปกรณ์จอทีวีของทางโรงเรียนมีติดตั้งอยู่จำนวนห้องละ 1 เครื่อง เพื่อใช้เป็นตัวนำสื่อการสอน เช่น ใช้เพลง ก - ฮ ในการสอน เป็นต้น” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

สำหรับ นางสาวณัฐวรา จรกฤต ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่าไว้ว่า

“อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน มีพวก ทีวี ไมค์โคโนโฟน ก็หมุนเวียนกันไป เพื่อให้เพียงพอ” (นางสาวณัฐวรา จรกฤต, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

ภาพประกอบ 8 แสดงการใช้ “สมาร์ตทีวีจอแบน” ประกอบการเรียนการสอนของโรงเรียนกิตติวิทยา

ในส่วน นางราวลิษฐ์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“สื่อประเภทอุปกรณ์จอทีวี เพื่อใช้ในการเปิดสไลด์การเรียนการสอนหรือเปิดการ์ตูนเป็นเทคนิควิธีการสอนให้เด็กๆ สนุกกับการเรียน ง่ายต่อการจำจำ และมีความสุขทุกครั้งที่ได้เรียนรู้สิ่งใหม่” (นางราวลิษฐ์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

และ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ในแต่ละวันจะมีการใช้สื่ออุปกรณ์ คือ ทีวี จะเปิดเพลงสำหรับสอน เช่น นับเลข ฝึกทักษะด้านภาษาทั้งไทย และอังกฤษ ครูจะเชื่อมต่อเปิดกับยูทูปในโทรศัพท์” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า มีการใช้สมาร์ตทีวีจอแบนเชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ เป็นการกระตุ้นและเพิ่มความยืดหยุ่นในการเรียนรู้มากขึ้น ตอบสนองความต้องการของเด็กๆ ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ดี ทำให้เด็กได้เรียนรู้วิธีที่จะแสวงหาความรู้ที่ยึดผู้เรียนไว้เป็นศูนย์กลาง ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3. สื่อประเภทกิจกรรมของโรงเรียนกิตติวิทยา

คือ รูปแบบของการเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอนนอกห้องเรียน นิทรรศการ การสาธิตทัศนศึกษา เพื่อให้เป็นประสบการณ์ในช่วงวัย เพื่อให้เด็กเกิดความสุขสนทนาคอร์มีจัดเป็นกิจกรรมต่างๆ ดังที่นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“การจัดประสบการณ์ เปรียบเสมือนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้กับเด็ก ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ – จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา มีการบูรณาการการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์” (นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

โดยที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“คุณครูได้มีการนำสื่อกิจกรรมมาใช้เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะและส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้ง่ายที่สุด หลายคนจะรู้ว่าการเล่นนั้น มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กและมีประโยชน์มากมาย” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

สำหรับ นางสาวฉัฐวรา จรเกตุ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวไว้ว่า

“การจัดกิจกรรม เช่น การเรียนรู้แบบ Project Approach เรื่อง “ผึ่งน้อยจอมขยัน” เพื่อส่งเสริมคุณธรรม เป็นการสอนรูปแบบหนึ่งที่ทำให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้โดยการสืบค้นข้อมูลอย่างลุ่มลึกในหัวเรื่องที่เด็กสนใจ ซึ่งได้ผลดีมาก เด็กๆ เรียนรู้ทั้ง โดยการฟังและทำกิจกรรมสืบค้นความรู้เรื่อง ผึ่งอย่างใจจดใจจ่อ ห้องเรียนเต็มไปด้วยรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ แววตาที่สดใส สนุกสนานตื่นเต้น (นางสาวฉัฐวรา จรเกตุ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

ในส่วน นางสาววัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“กิจกรรมเกม เช่น การจับคู่สีไม้ไอศกรีม กิจกรรมนี้จะทำให้เด็กๆ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับสีอย่างสนุกสนาน เพียงแค่หาไม้ไอศกรีมมาจำนวนหนึ่ง นำไม้มาทาสีและนำกระดาษมาตัดเป็นแผ่นๆ แล้วระบายสีต่างๆ ลงไป” (นางสาววัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

และ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“กิจกรรมเกม เช่น สีจากใบไม้ กิจกรรมนี้เด็กๆ ได้เรียนรู้เรื่องสีจากธรรมชาติและเกิดความคิดสร้างสรรค์ ได้รู้จักรูปร่างและรูปทรงของใบไม้อีกด้วย” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนได้เน้นการใช้สื่อประเภทกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนในช่วงปฐมวัย เป็นหลักการที่คำนึงการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม เพื่อเปิดโอกาสในการพัฒนาเด็กทุกด้านตามลำดับขั้นตอนของการพัฒนาอย่างสมดุล มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย โดยสามารถแยกเป็น 6 กิจกรรมหลักของโรงเรียนกิตติวิทยา ในการใช้ในกิจกรรมในการสอนเด็กปฐมวัย คือ 1) กิจกรรมเสรีของโรงเรียนกิตติวิทยา 2) กิจกรรมสร้างสรรค์ของโรงเรียนกิตติวิทยา 3) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะของโรงเรียนกิตติวิทยา 4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ของโรงเรียนกิตติวิทยา 5) กิจกรรมกลางแจ้งของโรงเรียนกิตติวิทยา และ 6) กิจกรรมเกมการศึกษาของโรงเรียนกิตติวิทยา ดังกิจกรรมต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ของโรงเรียนกิตติวิทยา

ภาพประกอบ 9 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ของโรงเรียนกิตติวิทยา

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รู้จักประเภทของสสารฯ ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย กิจกรรมนี้ใช้จุดดึงดูดใจด้านเหตุผล คือ ปฏิบัติการทดลองตามกระบวนการเรียนรู้

จุดประสงค์

- 1) ส่งเสริมการใช้ภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว
- 2) ฝึกความมีระเบียบวินัย มารยาทในการฟัง พูด และลักษณะนิสัยที่ดี
- 3) กล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรม

1) การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น

2) การทดลอง / ปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการเปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกตและการเปรียบเทียบ การคิดแก้ปัญหา

การวิเคราะห์กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ด้านอารมณ์ คือ ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็น เป็นวัยที่เริ่มรู้จักการใช้เหตุผล มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความสงสัยในสิ่งที่ไม่เคยเห็น ชอบสำรวจ ชอบซักถาม นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านสติปัญญา คือ ส่งผลต่อการจำ ด้านความรวดเร็วในการรับรู้ ด้านการคิดอย่างมีเหตุผลให้กับผู้เรียน และพัฒนาถึงด้านสังคม คือ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย สร้างมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้การใช้สิทธิ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับซึ่งกันและกัน มีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบตัว ปฏิบัติตามข้อตกลง ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยครูผู้สอนเป็นผู้คอยเชื่อมต่อและกระตุ้นให้พัฒนาทักษะด้านต่างๆ

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเสรีของโรงเรียนกิตติวิทยา

ภาพประกอบ 10 กิจกรรมเสรีของโรงเรียนกิตติวิทยา

การจัดกิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเล่นอย่างอิสระตามมุมการเล่นหรือมุม เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมเครื่องเล่นสัมผัส เป็นต้น มุมต่างๆ เหล่านี้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างอิสระตามความสนใจและความต้องการ ซึ่งในการเล่นจะมีรุ่นพี่คอยให้การชี้แนะ ช่วยเหลือ กิจกรรมนี้ใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ ความสนุกสนาน

จุดประสงค์

1) ส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา

2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ และสิ่งแวดล้อม

3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักรอคอย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ

ให้อภัย

กิจกรรม

1) การเล่นต่อบล็อกหรือตัวต่อของเล่น

2) การเล่นม้าโยก

การวิเคราะห์กิจกรรมเสรี ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ด้านสังคม คือ ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักบุคคลรอบด้าน รู้จักเพื่อนที่เล่นด้วย ขณะเล่นผู้เรียนได้มีโอกาสรู้จักบทบาทของตนเองและผู้อื่น รู้จักการผ่อนปรนและรอคอย อดทนต่อความไม่สมหวัง รู้จักการแบ่งปัน รู้จักการร่วมมือกับคนอื่น เป็นต้น ส่งผลต่อการพัฒนาการด้านอารมณ์ คือ ผู้เรียนเกิดความสุขสนาน ร่าเริงเบิกบาน มีอิสระในการเลือกเล่นสิ่งที่ตนสนใจ ผู้เรียนได้ระบายอารมณ์และความรู้สึกขณะเล่น ผ่อนคลายความตึงเครียด รวมไปถึงการพัฒนาการด้านสติปัญญา คือ ผู้เรียนได้หัดใช้ความคิด วางแผน สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจเป็นทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในแทบทุกสถานการณ์

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมสร้างสรรค์ของโรงเรียนกิตติวิทยา

ภาพประกอบ 11 กิจกรรมสร้างสรรค์ของโรงเรียนกิตติวิทยา

กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการโดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นๆ ที่ผู้เรียนได้คิดสร้างสรรค์ ได้รับรู้เกี่ยวกับความงาม และได้แสดงออกทางความรู้สึก และความสามารถของตนเอง การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ควรจัดให้ผู้เรียนทำทุกวัน โดยอาจจัดวันละ 3 – 5 กิจกรรม ให้ผู้เรียนเลือกทำอย่างน้อย 1 – 2 กิจกรรมตามความสนใจ กิจกรรมนี้ใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ สุขภาวะทางอารมณ์อันดีต่อตนเองและผู้อื่น

จุดประสงค์

- 1) ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ
- 2) ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือ และพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา
- 3) ส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 4) ฝึกทักษะการสังเกต การคิดและการแก้ปัญหา

กิจกรรม

- 1) จัดโต๊ะและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม โดยให้ผู้เรียนรับผิดชอบช่วยจัดอุปกรณ์
- 2) สร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมให้มีความสดชื่น แจ่มใส
- 3) ให้ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระตามความสนใจของตน
- 4) สร้างข้อตกลงในการเปลี่ยนหมุนเวียนทำกิจกรรม
- 5) แนะนำอุปกรณ์วิธีใช้และคอยดูแลให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรม
- 6) เมื่อทำงานเสร็จต้องให้เด็กเก็บวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ และนำเสนอผลงานของตนเอง

การวิเคราะห์กิจกรรมสร้างสรรค์ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ด้านอารมณ์ คือ ช่วยให้ผู้รู้สึกสนุก ผู้เรียนในวัยนี้ เป็นวัยแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นในการระบายสี จะช่วยในพัฒนาการด้านต่างๆ แล้วยังให้ความรู้สึกสนุก ความรู้สึกดีในการได้ลอง ได้ทดลองทำสิ่งใหม่ๆ ทำทายตนเอง เพราะในวัยนี้ยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ความรู้สึกนึกคิดต่างๆ จึงยังคงวนเวียน เกี่ยวกับความรู้สึกของตนเองเป็นหลักเท่านั้น นำไปสู่การพัฒนาในด้านสังคม คือ การปรับตัวให้เข้ากับสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามกฎ กติกา รู้จักแบ่งปัน และรู้จักอดทนรอคอยให้ได้ รวมไปถึงการพัฒนาด้านสติปัญญา คือ ใช้สมองในการคิดวิเคราะห์ วางแผน แก้ไข เพิ่มเติมสิ่งที่ขาดหรืออยากได้ ตลอดจนการทบทวนสิ่งต่างๆ ที่ตนจำได้ที่สะสมไว้ในหน่วยความจำ และการใช้จินตนาการที่เหมือนจริงไปจนถึงเกินจริงด้วย ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของสมองอย่างเต็มที่เสริมสร้างให้สมองมีการเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดี และพัฒนาการด้านร่างกาย คือ ประสานมือและตา ในขณะที่กำลังระบายสี ผู้เรียนจะต้องใช้ ตา นิ้วมือ มือ รวมทั้งการพัฒนากล้ามเนื้อของการควบคุม ผู้เรียนได้ฝึกการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กอย่างเต็มที่จากการฝึกจับดินสอสี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะของ โรงเรียนกิตติวิทยา

ภาพประกอบ 12 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะของ โรงเรียนกิตติวิทยา

กิจกรรมเข้าจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ หรืออุปกรณ์อื่นๆ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนวัยนี้ร่างกายกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนา การใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายยังไม่ผสมผสานหรือประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ การทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ กิจกรรมนี้ใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การได้แสดงออกและความสนุกสนาน

จุดประสงค์

- 1) พัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์ในขณะที่เคลื่อนไหว
- 2) เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
- 3) กล้าแสดงออกและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 4) ฝึกทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะต่างๆ
- 5) รู้จักปรับตัวการทำกิจกรรมและความร่วมมือในกลุ่ม
- 6) ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
- 7) พัฒนาภาษา ฝึกฟังคำสั่ง ข้อตกลงและปฏิบัติตามได้

กิจกรรม

- 1) ครูผู้สอนสาธิตท่าทางและการสอนร้องเพลง
- 2) ให้ผู้เรียนจัดเรียงเป็นวงกลม เพื่อการส่งเสริมการทำกิจกรรม

3) ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกทางอารมณ์

การวิเคราะห์กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ด้านร่างกาย คือ ในขณะที่เด็กๆ ได้เคลื่อนไหวร่างกายทุกส่วนเหมือนกับการออกกำลังกาย ซึ่งช่วยพัฒนาทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กให้เกิดความแข็งแรง นำไปสู่การพัฒนาด้านอารมณ์ คือ คนตรีช่วยบรรเทาและปรับอารมณ์ผู้เรียนได้อย่างดีเยี่ยม เสียงของคนตรีจะช่วยให้ผู้เรียนมีอุปนิสัยละเอียดอ่อน นุ่มนวล ไม่แข็งกระด้าง ไม่เห็นแก่ตัว ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน บันเทิงใจรักในเสียงเพลง มีจินตนาการที่กว้างไกล รวมไปถึงการพัฒนาด้านสังคม คือ เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คนตรีจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ผู้เรียนจะได้เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ โดยไม่มีการบังคับ ผู้เรียนจะเรียนรู้การปฏิบัติต่อกัน สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมกลางแจ้งของโรงเรียนกิตติวิทยา

ภาพประกอบ 13 กิจกรรมกลางแจ้งของโรงเรียนกิตติวิทยา

กิจกรรมเล่นน้ำวันสงกรานต์ เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสดูออกไปนอกห้องเรียน เพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมนี้ใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ ความสนุกสนาน

จุดประสงค์

- 1) พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ
- 2) ส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรงสุขภาพดี

- 3) ส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
- 4) รู้จักปรับตัวและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 5) เรียนรู้การระวังรักษาความปลอดภัยทั้งตนเองและผู้อื่น
- 6) รู้จักการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

กิจกรรม

- 1) เด็กและครูผู้สอนร่วมสร้างข้อตกลง กติกาในการเล่น
- 2) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม
- 3) การสาธิตการเล่น การจินตนาการ ในบริเวณที่ควรคิดและเว้นบริเวณหน้าที่ไม่ควรคิด
- 4) ขณะเด็กเล่นครูผู้สอนต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น
- 5) เมื่อหมดเวลาให้เด็กช่วยเก็บของเข้าที่และทำความสะอาดร่างกาย

การวิเคราะห์กิจกรรมกลางแจ้ง ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักบุคคลใกล้ชิด รู้ถึงความสำคัญของสังคม ตลอดจนปลูกฝังให้มีสังคมนิสัยที่ดี ให้เกิดความสนใจ มีมารยาทในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ รวมไปถึงการพัฒนาด้านอารมณ์ คือ เพื่อให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการพัฒนาต่อทางด้านร่างกาย คือ เพื่อพัฒนาร่างกายให้เจริญเติบโตตามวัย พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และประสาทสัมผัส

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมเกมการศึกษาของโรงเรียนกิตติวิทยา

ภาพประกอบ 14 กิจกรรมเกมการศึกษาของโรงเรียนกิตติวิทยา

กิจกรรมเกมการศึกษารูปทรงสุดุทธรรษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์ กติกาต่างๆ ผู้เรียนสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ / ระยะเวลา เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เช่น เกมจับคู่ เกมแยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ เป็นต้น กิจกรรมนี้ใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ ความสนุกสนาน

จุดประสงค์

- 1) พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ
- 2) ส่งเสริมการสังเกตเปรียบเทียบ
- 3) ส่งเสริมการคิดหาเหตุผลและตัดสินใจแก้ปัญหา
- 4) ปลูกฝังให้มีคุณธรรมต่างๆ เช่น ความรับผิดชอบ การแข่งขัน เป็นต้น

กิจกรรม

- 1) ครูผู้สอนแนะนำหรือสาธิตอธิบายวิธีการเล่นเกมให้เด็กทราบ
- 2) ให้ผู้เรียนหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลตามความเหมาะสม
- 3) ขณะผู้เรียนเล่นครูผู้สอนมีหน้าที่เพียงแนะนำ

การวิเคราะห์กิจกรรมกลางแจ้ง ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ด้านสติปัญญา คือ ระบบความคิดสติปัญญาการเรียนรู้เพื่อประมวลผล ล้วนเป็นพัฒนาการที่มีปัจจัยเชื่อมโยงจากสภาพแวดล้อมรอบข้างเป็นหลัก เพราะเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนนั้นเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้น พร้อมจดจำเอาไว้ในความทรงจำ หรืออาจนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับในชีวิตประจำวันจนส่งผลในเชิงบวก จวบจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี นำไปสู่การพัฒนาด้านอารมณ์ คือ ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ได้ผ่อนคลายจากการเรียนในหน่วย การศึกษา รวมไปถึงพัฒนาการด้านร่างกาย คือ เป็นพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย การควบคุมกล้ามเนื้อ การทรงตัว รวมไปถึงระบบประสาทสัมผัส ขณะทำกิจกรรมต่างๆ

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ของโรงเรียนกิตติวิทยา

ภาพประกอบ 15 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ของโรงเรียนกิตติวิทยา

กิจกรรมหนังสือทำมือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักทำและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีความประณีตและความเป็นระเบียบ สิ่งที่สำคัญในการจัดกิจกรรมศิลปะให้กับผู้เรียน คือ การคำนึงถึงตัวเด็กและการเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมต่อความถนัด ความสนใจ ตามธรรมชาติกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน กิจกรรมต้องสามารถยืดหยุ่นได้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดตามจินตนาการและได้ทำงานอย่างอิสระ ควรเน้นการทำงานเป็นกระบวนการมากกว่าผลผลิต เช่น เวลาที่เด็กได้วาด ได้เขียน และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ อย่างมีความสุขสนุกสนาน จะมีความสำคัญมากกว่าผลงานที่คาดหวังว่าจะต้องสวยงาม เรียบร้อยตามแบบอย่าง เพราะการสร้างสรรค์ผลงานของผู้เรียนเป็นการลองผิดลองถูก และเรียนรู้การแก้ปัญหาตลอดเวลา ส่วนการแก้ปัญหาของผู้เรียนนั้นอาจมีถูกมีผิดบ้างตามแต่ความสามารถในการสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนค่อย ๆ พัฒนางานสร้างสรรค์ได้ดีขึ้นในระดับสูงต่อไป กิจกรรมนี้ใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ ความผ่อนคลาย เพลิดเพลิน

จุดประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็ก
- 2) เพื่อพัฒนาการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา
- 3) เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการให้เด็กรู้จักสังเกตและแสดงออก

ตามความถนัด

- 4) เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม ทำงานเป็นขั้นตอน
- 5) เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- 6) เพื่อพัฒนาความมั่นใจ กล้าแสดงออกและส่งเสริมการใช้ภาษาในการอธิบาย

เกี่ยวกับผลงานของตนเอง

กิจกรรม

- 1) ครูผู้สอนแนะนำหรือสาธิตอธิบายการใช้อุปกรณ์ต่างๆ
- 2) ขณะผู้เรียนลงมือทำครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมอยู่ห่างๆ เพื่อไม่รบกวนและให้เด็กได้แสดงออกอย่างเป็นอิสระ
- 3) ครูผู้สอนคอยให้การช่วยเหลือ หากผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ
การวิเคราะห์หนังสือทำมือ ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัย
ด้านร่างกาย คือ การวาดภาพพระบายสี ทำให้มีการเคลื่อนไหวของนิ้วมือและมือ จากการลากเส้นตามรอยปะหรือทาสีไปตามรูปทรงต่างๆ เป็นการฝึกใช้กล้ามเนื้อมือให้กับผู้เรียน และยังเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านร่างกายอื่นๆ อีกด้วย เช่น การใช้สายตาในการแยกแยะ สีต่างๆ ได้ เป็นต้น นำไปสู่การพัฒนาด้านสติปัญญา คือ กล้ามเนื้อนิ้วมือถูกควบคุมด้วยสมอง การใช้นิ้วมือทั้ง 10 ไปพร้อมๆ กับการเลือกสีและระบายสีไปตามรูปภาพ ทำให้เกิดการคิด วิเคราะห์ เป็นการกระตุ้นการเจริญเติบโตและพัฒนาเซลล์สมองของผู้เรียน การวาดภาพหรือระบายสี เป็นกิจกรรมที่เด็กแสดงออกอย่างอิสระ ส่งเสริมผู้เรียนให้แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถมองภาพศิลปะรอบตัวให้เข้าใจง่ายตามช่วงวัย รวมไปถึงการพัฒนาด้านอารมณ์ คือ ผู้เรียนในวัยอนุบาลจะแสดงออกทางอารมณ์อย่างชัดเจน การวาดภาพพระบายสีทำให้เด็กได้ผ่อนคลาย และลดความกดดันทางอารมณ์ได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมของโรงเรียนกิตติวิทยา

ภาพประกอบ 16 กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมของโรงเรียนกิตติวิทยา

กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีวันลอยกระทง เป็นวัฒนธรรม ประเพณีของชาติที่สืบทอดมาแต่โบราณกาลหลายร้อยปี เพื่อสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีที่งดงามนี้ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการทำกระทงด้วยวัสดุที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ใบตองและต้นกล้วย เป็นต้น เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียนนำกลับไปบ้านเพื่อร่วมลอยกระทงกับผู้ปกครองในช่วงค่ำ กิจกรรมนี้ใช้จุดดึงดูดใจด้านเหตุผล คือ การได้ปฏิบัติทดลองทำ

จุดประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็ก
- 2) เพื่อพัฒนาการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา
- 3) เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
- 4) เพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม สืบทอดวัฒนธรรมอันดี
- 5) เพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีต่อครอบครัว

กิจกรรม

- 1) ครูผู้สอนแนะนำหรือสาธิตอธิบายการใช้อุปกรณ์ต่างๆ
- 2) ให้เด็กได้ทดลอง จับ พับ ใบตองตามความสามารถ
- 3) ครูผู้สอนคอยให้การช่วยเหลือและระวังอันตรายให้กับเด็กๆ

การวิเคราะห์กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ด้านสังคม คือ สะท้อนถึงสภาพวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมในวัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นการถ่ายทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม นำไปสู่การพัฒนาด้านร่างกาย คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก มือและตาประสานกันในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น พับใบตอง ตัดใบตอง เรียงดอกไม้ เป็นต้น รวมไปถึงพัฒนาการด้านอารมณ์ คือ ความภาคภูมิใจในตัวเอง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองในทางที่ดี มีความเคารพและยอมรับตนเองว่ามีความสำคัญ มีความสามารถและใช้ความสามารถที่มีอยู่กระทำการสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ยอมรับนับถือตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง เคารพในตนและผู้อื่น และมีชีวิตอยู่อย่างมีเป้าหมาย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ของ โรงเรียนกิตติวิทยา

ภาพประกอบ 17 กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ของ โรงเรียนกิตติวิทยา

กิจกรรมทัศนศึกษา ณ บ้านของคุณวารุณี แนวพะนา เลขที่ 2/2 ม.4 ต.เนินทราย อ.เมืองตราด จ.ตราดเด็กๆ ได้เรียนรู้วงจรชีวิตของไส้เดือน และทำกิจกรรมหลายๆ อย่าง ที่ตื่นตาตื่นใจ ตลอดจนได้เรียนรู้วิธีเลี้ยงไส้เดือนเพื่อจำหน่ายมูลไส้เดือน กิจกรรมนี้ใช้จุดดึงดูดใจด้านเหตุผล คือ การได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

จุดประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็ก
- 2) เพื่อพัฒนาการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข จากประสบการณ์และสถานที่จริง
- 4) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา
- 5) เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขและสนุกพร้อมกับการศึกษา เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่สนใจ

กิจกรรม

- 1) จัดทำโครงการเพื่อเสนอขออนุมัติและขอจัดตั้งงบประมาณ
- 2) ประสานงานกับสถานที่เบื้องต้น กำหนดรูปแบบการดำเนินการ
- 3) ประสานงานกับวิทยากรผู้มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้
- 4) ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5) รวบรวมวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินการ

การวิเคราะห์กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ด้านสังคม คือ เป็นการจัดประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียนตามสภาพความเป็นจริง ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ในห้องเรียนกับนอกห้องเรียนได้ นำไปสู่การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาและสร้างคุณลักษณะเฉพาะตน เช่น ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบวินัย มนุษยสัมพันธ์ การรู้จักสังเกต และการแก้ปัญหา เป็นต้น รวมไปถึงการพัฒนาให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างไกล มีความรู้สึกสนุกสนานในการเรียน

กิจกรรมที่ 10 กิจกรรมฟังนิทานสร้างสรรค์ของโรงเรียนกิตติวิทยา

ภาพประกอบ 18 กิจกรรมฟังนิทานสร้างสรรค์ของโรงเรียนกิตติวิทยา

เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถทางภาษา โดยจะมีการใช้ภาษาในการสื่อสาร ใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด นอกจากนี้ยังเป็นการปลูกฝังการรักการอ่าน ช่วยกระตุ้นเซลล์สมองของผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานขณะฟังนิทานที่คุณครูเล่า ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข เพราะผู้เรียนได้หลุดเข้าไปในโลกแห่งจินตนาการ ผู้เรียนจะรู้ตื่นตาตื่นใจ ตื่นเต้น และร่วมลุ้นไปกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นในนิทาน กิจกรรมนี้ใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ ความสนุกสนาน

จุดประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา
- 2) เพื่อพัฒนาการด้านภาษา
- 3) เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์

กิจกรรม

- 1) ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกเรื่องที่สนใจ
- 2) ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็ก

การวิเคราะห์กิจกรรมฟังนิทานสร้างสรรค์ ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ด้านสติปัญญา คือ ช่วยให้ผู้เรียนมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ และช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษา การสื่อสาร การฟัง การพูดได้อย่างเหมาะสมกับวัย และยังช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกต ช่างคิด ช่างซักถาม มีความกล้าแสดงความคิดเห็น และสามารถแก้ปัญหาการคิดเชิงเหตุผล การคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว นำไปสู่การพัฒนาด้านอารมณ์ คือ ช่วยให้ผู้เรียนมีความสุขสภาพจิตใจดี มีความสุข ในขณะที่ผู้เรียนฟังนิทานและเนื้อหาในนิทานส่วนใหญ่จะมีการสอดแทรกคติธรรม ช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และยังทำให้ผู้เรียนมีสมาธิยาวนานขึ้น จากการ

ตั้งใจในการฟังนิทาน ทำให้เกิดการคิด จินตนาการ มีความกล้าแสดงออก รวมไปถึงการพัฒนาด้านสังคม คือ ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนในระหว่างการฟังนิทาน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นได้มากขึ้น

กิจกรรมที่ 11 กิจกรรมบทบาทสมมติของโรงเรียนกิตติวิทยา

ภาพประกอบ 19 กิจกรรมบทบาทสมมติของโรงเรียนกิตติวิทยา

เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยได้เป็นอย่างดี เพราะผู้เรียนจะได้พัฒนาทักษะด้านการสื่อสารและทักษะทางด้านอารมณ์ผ่านการเล่น บทบาทสมมติที่ผู้เรียนจินตนาการขึ้นมา เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกทั้งคำพูดและท่าทางตามลักษณะนิสัยของตัวละครที่อยู่ในสถานการณ์สมมตินั้น โดยไม่ได้มีการฝึกซ้อม ซึ่งผู้เรียนจะแสดงออกมาจากความรู้สึกของตัวเอง ผู้เรียนจะได้ใช้จินตนาการและรู้จักคิดวิเคราะห์ในสถานการณ์ที่กำหนดให้มีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่ต้องการจะสื่อ โดยเด็กจะแสดงออกมานึกคิดของตนเองผ่านบทบาทนั้นๆ กิจกรรมนี้ใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ ความสนุกสนาน

จุดประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
- 2) การเรียนรู้ในด้านจริยธรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบตัวเอง
- 3) ช่วยเสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

กิจกรรม

- 1) ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เลือกตัวละครที่ตนเองสนใจ
- 2) ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกทางอารมณ์ของผู้เรียน

3) ครูผู้สอนและผู้เรียนได้ร่วมกันวางแผนทำฉากอย่างง่าย

4) จัดบรรยากาศให้ดี ไม่สร้างความตึงเครียด และให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างเสรี

การวิเคราะห์กิจกรรมบทบาทสมมติ ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ด้านอารมณ์ คือ ผู้เรียนในวัยปฐมวัยเป็นวัยที่ชอบแสดงออกทางความรู้สึก กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางด้านอารมณ์ตนเองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งคุณครูหรือผู้ปกครองสามารถสอนให้ผู้เรียนแสดงอารมณ์ต่างๆ ออกมาจากการแสดงผ่านตัวละครนั้น เช่น ดีใจ เสียใจ ร้องไห้ มีความสุข ทุกข์ใจ เป็นต้น โดยสอนให้ผู้เรียนรู้ว่าเมื่อเกิดความรู้สึกเหล่านั้นจะมีพฤติกรรมอะไรตามมา ซึ่งเป็นการสอนผู้เรียนในการเรียนรู้อารมณ์ของตนเองได้ นำไปสู่การพัฒนาด้านร่างกาย คือ กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้วยคำพูดและท่าทาง ในบางครั้งจะเห็นผู้เรียนเล่นและพูดคนเดียว แต่ที่ผู้เรียนพูดคนเดียวนั้นล้วนเป็นเพื่อนที่ผู้เรียนอาจจะสมมติเป็นตัวละครตัวต่างๆ ออกมาจากจินตนาการของผู้เรียนเอง ก็จะทำให้มีการสื่อสารออกมาเป็นคำพูดและท่าทาง รวมไปถึงการพัฒนาด้านสติปัญญา คือ ในการทำกิจกรรมผู้เรียนจะต้องจดจำท่าทางและบทบาทของตัวละครนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็บทบาทจากจินตนาการหรือบทบาทสมมติที่กำหนดให้ ล้วนแต่จะคอยกระตุ้นความจำจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือจดจำมาจากการเลียนแบบพฤติกรรมจากสิ่งต่างๆ รอบตัวผู้เรียน

กิจกรรมที่ 12 กิจกรรมการแสดงวันตรารำลึกครบ 117 ปี ของโรงเรียนกิตติวิทยา

ภาพประกอบ 20 กิจกรรมการแสดงวันตรารำลึกครบ 117 ปีของโรงเรียนกิตติวิทยา

ธรรมชาติของผู้เรียนจะมีความสนใจในการร้องเพลงหรือการเคลื่อนไหวร่างกายในลักษณะต่างๆ ให้เข้ากับจังหวะเพลง การจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงประกอบทำเป็นสื่อในการเรียนการสอน เพื่อเร่งความสนใจและก่อให้เกิดการเรียนรู้ กิจกรรมนี้ใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การได้แสดงออกและความสนุกสนาน

จุดประสงค์

- 1) ช่วยให้เกิดพัฒนาการทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
- 2) ฝึกความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก
- 3) ส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 4) ฝึกทักษะในการฟังดนตรีหรือจังหวะต่างๆ
- 5) สร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีในการทำกิจกรรมร่วมกัน

กิจกรรม

1) สร้างความพร้อมให้กับร่างกาย จำจดเพลงประกอบ และฝึกซ้อมท่าเต้น เคลื่อนไหว พื้นฐาน โดยแบ่ง 2 ประเภท คือ เคลื่อนไหวอยู่กับที่ และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

2) การฝึกจังหวะ โดยการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย การทำจังหวะด้วยการเปล่งเสียง การวิเคราะห์กิจกรรมการแสดงวันตรารัตนาลีครบ 117 ปี ส่งผลต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ด้านร่างกาย คือ ในขณะที่ผู้เรียนเต้นนั้นร่างกายทุกส่วนจะได้เคลื่อนไหวที่เป็นเหมือนกับการออกกำลังกาย ซึ่งช่วยพัฒนาทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก นอกจากนี้ยังช่วยทำให้หัวใจแข็งแรงมีการสูบฉีดโลหิตไปเลี้ยงส่วนต่างๆ ของร่างกายได้ดีขึ้น ช่วยเพิ่มปริมาณของเม็ดเลือดแดง และยังช่วยให้ทางเดินหายใจปอดและกล้ามเนื้อหัวใจแข็งแรงขึ้น นำไปสู่การพัฒนาด้านสังคม คือ กิจกรรมการเต้นสามารถพัฒนาทักษะทางด้านสังคมของเด็กได้ ฝึกให้ผู้เรียนเต้นร่วมกับคนอื่น เป็นการเปิดโอกาสให้ได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ฝึกในการเป็นผู้นำผู้ตาม รวมไปถึงพัฒนาการด้านอารมณ์ คือ เมื่อผู้เรียนได้เต้น จะได้ปลดปล่อยอารมณ์ออกมาตามเสียงเพลงและจังหวะดนตรี เมื่อร่างกายได้เคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรีที่เร็วก็จะทำให้ผู้เรียนมีอารมณ์ที่ร่าเริงสดชื่นแจ่มใส และเมื่อผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรีที่ช้า ก็จะช่วยให้อารมณ์ของผู้เรียนสงบผ่อนคลาย

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมการพัฒนา กล้ามเนื้อใหญ่ พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก พัฒนาการ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม พัฒนาสังคม นิสัย พัฒนาการคิด พัฒนาภาษา และส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน เป็นการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และหลักการ ทำงานของสมองอย่างชัดเจน แม้ว่าจะเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์ที่มีมานานมากแล้วก็ตาม หากครูผู้สอนจัดได้ถูกต้อง และครบถ้วนอย่างสม่ำเสมอ นำไปสู่การทำให้เด็กกระตือรือร้นใฝ่รู้ใฝ่เรียน และเกิดแรงจูงใจในการเรียน ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครบทุกด้าน ช่วยเกิดการพัฒนาแบบองค์รวม ทั้งสาระการเรียนรู้ ทักษะ และประสบการณ์สำคัญ ช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการจำ การคิด และการแก้ปัญหา และช่วยให้

ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไป ผู้เรียนจะสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยความรู้ที่ตนเป็นความรู้ที่คงทนไม่ลบเลือนไปโดยง่าย

4. สื่อประเภทบุคคลของโรงเรียนกิตติวิทยา

คือ ทรัพยากรบุคคล เช่น ครูหรือผู้บริหารการศึกษา ซึ่งได้รับการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี ถือเป็นสื่อสำคัญในการขยายหรือสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ดังที่ นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“ทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรม Project Approach และได้เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ มาอธิบายให้นักเรียนฟังพร้อมยกตัวอย่างและให้นักเรียนร่วมกิจกรรมนั้นด้วย” (นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

โดยที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ทางโรงเรียนจัดอบรมครู โดยเน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ สร้างความรู้ ใช้ความรู้ผลิตผลงานและสร้างนวัตกรรม ที่นำสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะของผู้เรียนให้สูงขึ้นบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรอิงมาตรฐาน และการพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวเข้าสู่มาตรฐานสากล” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

ภาพประกอบ 21 การใช้สื่อประเภทบุคคล “การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ GPAS 5 Steps ผู้การสร้างนวัตกรรม” ของโรงเรียนกิตติวิทยา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำหรับ นางสาวณัฐวรา จรกฤต ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรม Project Approach และได้เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ มาอธิบายให้นักเรียนฟังพร้อมยกตัวอย่างและให้นักเรียนร่วมกิจกรรมนั้นด้วย” (นางสาวณัฐวรา จรกฤต, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

และ นางราวัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“คุณครูนำสมาชิกสถานักเรียน โรงเรียนกิตติวิทยา ไปสังเกตการณ์การเลือกตั้ง ส.ส. (ล่วงหน้า) ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัด อ.เมืองตราด จ.ตราด การไปร่วมสังเกตการณ์เลือกตั้งและการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์การใช้สิทธิเลือกตั้งของนักเรียนครั้งนี้ นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์มากมาย ซึ่งจะพื้นฐานของการเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตยในวันข้างหน้าต่อไป” (นางราวัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

ภาพประกอบ 22 การใช้สื่อประเภทบุคคล “คุณครูนำสมาชิกสถานักเรียน โรงเรียนกิตติวิทยา ไปสังเกตการณ์การเลือกตั้ง ส.ส. (ล่วงหน้า)”

จากการสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่า ทางโรงเรียนจะมีการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยพื้นฐานของการสร้างคุณสมบัติทางวิชาการ โดยมีการจัดอบรมเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับครูผู้สอน และถือเป็นสื่อที่มีความสำคัญอย่างมาก ครูผู้สอนนั้นเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ของชาติ เพราะเป็นผู้ที่คอยอบรมสั่งสอนเด็กๆ ให้เติบโตเป็นไปตามแบบแผนและบรรทัดฐานของสังคม

5. สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ของโรงเรียนกิตติวิทยา

คือ การเรียนรู้จากหนังสือพิมพ์ รายงาน นิตยสาร หนังสือเรียน การ์ตูน เอกสารประกอบการสอน บทเรียนต่างๆ ดังที่ นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“คุณครูได้นำมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนในแต่ละวัน เพื่อให้ นักเรียนเห็นภาพจริงและเกิดการอยากรู้ อยากเห็น ในบทเรียนนั้นๆ ” (นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

โดยที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า
 “การสอนด้วยหนังสือหรือโปรแกรมต่างๆ สามารถพัฒนาการจดจำให้เด็กๆ ได้ดีและรวดเร็ว”
 (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)
 สำหรับ นางสาวณัฐวรา จรกฤต ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวไว้ว่า
 “หนังสือที่ใช้สอนเด็กๆ ก็จะมีหลายแบบแตกต่างกัน ฝึกทักษะด้านภาษาทั้งไทย และอังกฤษ
 เด็กๆ สามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง” (นางสาวณัฐวรา จรกฤต, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม
 2566)

ภาพประกอบ 23 การใช้สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ “นิทานสอนอ่าน” ของโรงเรียนกิตติวิทยา

ในส่วน นางสาววัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า
 “ที่ห้องคุณครูจะให้ความสำคัญกับสิ่งพิมพ์พวกนิทาน เพราะมีทั้งภาพ สี ที่สามารถดึงดูด
 ความสนใจให้เด็กๆ เกิดการเรียนรู้ เสริมสร้างจินตนาการ” (นางสาววัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่
 10 เมษายน 2566)

ภาพประกอบ 24 การใช้สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ “นิทานสอนอ่าน” ของโรงเรียนกิตติวิทยา

และ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ส่วนใหญ่โปรเตอร์ที่โรงเรียนก็มีอยู่จำนวนหนึ่ง แต่คุณครูจะเน้นการเขียน การวาดรูป ใ้กระดาษแข็ง แล้วนำมาสอน เพื่อให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในแต่ละสัปดาห์” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับสื่อประเภทสิ่งพิมพ์อย่างมาก ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ภาษาทั้งไทยและอังกฤษ การรับรู้ทางสายตา การเรียนรู้จากการฟัง รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่างๆ ทำให้การพัฒนาความรู้เป็นไปอย่างก้าวกระโดด

6. สื่อประเภทยี่เล็กทรอนิกส์ของโรงเรียนกิตติวิทยา

คือ สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเทคโนโลยีใหม่ๆ สื่อการเรียนรู้ ดังกล่าว เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสอนบนเว็บไซต์ การเรียนออนไลน์ การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น ดังที่นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ทางโรงเรียนเคยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ ให้คุณครูทำคลิปเพื่อประกอบการเรียนการสอนในช่วงโควิด ซึ่งได้ผลดีมาก” (นางสาวเสาวคนธ์ คงยืน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

โดยที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“ทางโรงเรียนเคยให้เรียนผ่าน DLTV ในระดับชั้นปฐมวัยในช่วงโควิด หากในภาคหน้าทางโรงเรียนมีการเรียนการสอนผ่านทาง E – Book คุณครูว่านักเรียนจะมีความสนใจในการเรียนการสอนอีกมากยิ่งขึ้น” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

สำหรับ นางสาวฉัฐวรา จรเกตุ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล แสดงความคิดเห็นว่า

“ช่วงโควิดทางโรงเรียนใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นการแก้ปัญหาทางการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง” (นางสาวฉัฐวรา จรเกตุ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

ในส่วน นางสาววัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“การผลิตคลิปเพื่อไว้สอนเด็กๆ คุณครูทำจากโทรศัพท์ของตัวเอง ซึ่งทางโรงเรียนไม่มีการสนับสนุนในส่วนนี้ ทำให้ภาพแตก เสียงไม่ชัดเจน ซึ่งตอนนี้ครูก็กำลังหาทางแก้ไข ให้สื่อมีคุณภาพมากขึ้น” (นางสาววัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

และ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ทางโรงเรียนยังไม่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย หากในภาคหน้าทางโรงเรียนมีการเรียนการสอนผ่านทาง E – Book ข้าพเจ้าเห็นว่านักเรียนจะมีความสนใจในการเรียนการสอนอีกมากยิ่งขึ้น” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 10 เมษายน 2566)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ทางโรงเรียนมีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น การทำคลิปเพื่อการสอน การเรียนในรูปแบบ DLTV และการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น เพื่อการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โดยกระบวนการสอนจะมีเวลากำหนดให้เด็กๆ ได้เรียนอย่างเหมาะสมใช้เวลาต่อวันไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป เนื่องจากการเรียนในรูปแบบนี้มากเกินไปจะขัดต่อธรรมชาติในการเรียนรู้ของเด็ก โดยสามารถวิเคราะห์สื่อการเรียนรู้ได้ดังนี้

การวิเคราะห์สื่อของโรงเรียนกิตติวิทยา

คลิป 1 เด็กดีรอบรู้หน้า 14 – 15 by ครูก๊ก

ภาพประกอบ 25 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้เพลง Pink Fong การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก และการสร้างแบบฝึกหัดโยงตัวเลขที่มีค่าเท่ากับภาพ

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เพื่อดึงความสนใจของผู้เรียน การใช้ภาษาท่าทาง เช่น การยิ้ม การโบกมือ เป็นตัวช่วยในการสื่อสารเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด มีสมาธิในการจดจำมากขึ้น

2) การแต่งกาย สร้างการรับรู้ในการมองเห็น ทำให้บรรยากาศไม่จำเจ ไม่น่าเบื่อ มีผลต่อภาพลักษณ์ของครูผู้สอน

3) การใช้เพลง Pink Fong เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน เกิดการมีส่วนร่วม เช่น ร้องเพลง ประบมือ เป็นการสอดแทรกการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษไปในตัว และเพื่อให้เกิดการคล้อยตาม เตรียมความพร้อมในการนำเข้าสู่บทเรียน

4) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เพื่อสร้างการจดจำ เนื่องจากผู้เรียนในวัยนี้ มีการจดจำภาพ เพื่อให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

5) การสร้างแบบฝึกหัดโยงตัวเลขที่มีค่าเท่ากับภาพ เพื่อฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก ประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ส่งเสริมการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ การได้เปรียบเทียบ การร้องเพลง ความสนุกสนาน รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะ ประเภทของสัตว์ และการนับจำนวนเรื่องตัวเลข

คลิป 2 เด็กดีรอบรู้อนุบาล 2 หน้า 4 – 5 by ครูไอ้

ภาพประกอบ 26 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการสอน การใช้เพลงฝักร้อยจingle การใช้ตัวการ์ตูนกราฟิก และการออกแบบฝึกการลากเส้นตามรอยประตามแนวนอน

1) การแสดงท่าทางในการสอน เพื่อชวนให้ผู้เรียนสนใจ การทำท่าทางประกอบ เช่น การใช้มือและแขน การใช้น้ำเสียง จะทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีกับผู้สอน

2) การใช้เพลงฝักร้อยจingle เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน สร้างทัศนคติที่ดีต่อการรับประทานผักและผลไม้ เกิดการเรียนรู้ในหมวดหมู่ผักและผลไม้ และสร้างความพร้อมในการนำผู้เรียนสู่บทเรียนต่อไป

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟิก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการจดจำที่ง่ายขึ้น ฝึกการสังเกตภาพ

4) การออกแบบฝึกการลากเส้นตามรอยประตามแนวนอน เพื่อฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก ประสาทสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา และการฝึกสมาธิ

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นการฝึกใช้นิ้วและมือ เนื่องจากในวัยนี้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ยังไม่สามารถใช้งานได้คล่องแคล่วมากนัก การฝึกลากเส้นจึงช่วยให้เรียนรู้ที่จะจับดินสอดได้ อย่างถูกต้อง ฝึกการมองและสังเกต ในแบบฝึกหัดมักมีเส้นหรือรูปตัวอย่างเพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกตในการลากเส้นแต่ละครั้ง และยังเป็นการพัฒนาการทำงานให้สัมพันธ์กันระหว่างมือและสายตา นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ การฝึกสมาธิ การลงน้ำหนักในการลากเส้นเป็นวิธีหนึ่ง

ในการสื่อสารอารมณ์ รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ได้เรียนรู้หมวดหมู่ของผัก ผลไม้ ได้เรียนรู้ประเภทของสัตว์แต่ละชนิด และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

คลิป 3 เด็กดีรอบรู้หน้า 6 – 7 by ครูอ้วน

ภาพประกอบ 27 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงบทบาทสมมุติ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงเครื่องมือเครื่องใช้ และการออกแบบฝึกการลากเส้นตามรอยประ

1) การแสดงบทบาทสมมุติ ช่วยกระตุ้นความคิดของเด็กผู้ที่เป็นเรื่องราว แล้วเชื่อมโยงความคิดสร้างสรรค์เข้ากับความจริงที่เคยได้พบเห็น เช่น ในคลิปนี้การสมบทเป็นเชฟ ผู้เรียนก็จะจดจำและจินตนาการออกมาผ่านการแสดงท่าทางตามบทบาทนั้น

2) การแต่งกาย ช่วยสนับสนุนการแสดงบทบาทสมมุติให้สมจริงและดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจ เกิดความตั้งใจในการเรียนรู้ต่อ

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เป็นการดึงดูดด้วยความตื่นเต้น ผู้เรียนในวัยนี้มักชอบของสีสันสดใส มีชีวิตชีวา สีที่สดใสจะกระตุ้นความรู้สึกของความสุข ทำให้อารมณ์ดี

4) การใช้เพลงเครื่องมือเครื่องใช้ เพื่อเร่งความสนใจและก่อให้เกิดการเรียนรู้ ก่อนนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน

5) การออกแบบฝึกการลากเส้นตามรอยประ เพื่อฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก ประสาทสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา และการจดจ่อต่องานที่ต้องรับผิดชอบ

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ช่วยในการเสริมสร้างทักษะการควบคุมจัดการกับประสาทนิ้วมือ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการจับดินสอของผู้เรียน นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ การฝึกสมาธิ การลงน้ำหนักในการลากเส้นเป็นวิธีหนึ่งในการสื่อสารอารมณ์ รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ได้เรียนรู้จักเครื่องมือของใช้ในชีวิตประจำวัน การใช้งานของแต่ละประเภทให้ถูกต้องและเหมาะสม

คลิป 4 เด็กดีรอบรู้หน้า 8 – 9 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 28 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงเก็บของเล่น และการออกแบบฝึกการโยงภาพที่เหมือนกัน

- 1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เพื่อดึงความสนใจของผู้เรียน การใช้ภาษาทางกาย เช่น การกระพริบตา การชี้นิ้ว เป็นการส่งสัญญาณเรียกร้องให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
- 2) การแต่งกาย ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสบายใจ คุณภาพงามตา ไม่ตึงเครียด ก่อให้เกิดความสนใจอันดับแรก
- 3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เป็นการดึงดูดใจให้ผู้เรียนจดจ่อตั้งใจฟังในสิ่งที่ครูผู้สอนกำลังอธิบาย
- 4) การใช้เพลงเก็บของเล่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข และเรียนรู้เรื่องระเบียบวินัย เป็นการผ่อนคลายผู้เรียนก่อนนำสู่บทเรียน
- 5) การออกแบบฝึกการโยงภาพที่เหมือนกัน เพื่อฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก ประสาทสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา และฝึกทักษะการสังเกต

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย สร้างทักษะการควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น นิ้วและมือ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านร่างกายของผู้เรียน นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ฝึกให้ผู้เรียนไม่ล้มเลิกความตั้งใจทำเรื่องต่างๆ อย่างง่ายดาย เพื่อลดอาการขี้เบื่อ ขี้หงุดหงิด และใจร้อนให้น้อยลง ผู้เรียนจะซึมซับเติบโตกลายเป็นเด็กใจเย็น พร้อมเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เอง รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ เสริมสร้างทักษะทางเชาวน์ปัญญาให้กับผู้เรียน ความสามารถในการเข้าใจ มีไหวพริบ มีความสามารถในการแก้ปัญหา และมีความสามารถในการใช้ความร่วมมือไปถึงความสามารถในการปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

คลิป 5 เด็กดีรอบรู้หน้า 10 – 11 by ครูโอ๊

ภาพประกอบ 29 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงบทบาทสมมุติ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงรุดไฟบ๊อบ และการออกแบบฝึกการสอนเรื่องตัวเลข

1) การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นการกระตุ้นความคิดของเด็ก และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยตรง

2) การแต่งกาย เพื่อดึงความสนใจของผู้เรียน สอดแทรกการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาไทย

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เป็นการเชื่อมโยงความคิดจากนามธรรมไปสู่รูปธรรม เช่น เรียนรู้ว่าปลาอยู่ในน้ำ นกบินอยู่บนท้องฟ้า เป็นต้น

4) การใช้เพลงรุดไฟบ๊อบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลิน และเรียนรู้เรื่องจำนวนและตัวเลข ก่อนโยงสู่บทเรียน

5) การออกแบบฝึกการสอนเรื่องตัวเลข จำนวนและตัวเลขเป็นความรู้พื้นฐานตามวัยที่สามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจได้ จำนวนและตัวเลขไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการเรียนรู้คณิตศาสตร์แต่เชื่อมโยงกับทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ฝึกการขีดเขียนให้เข้าไปในทิศทางเดียวกันเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ฝึกให้ผู้เรียนนับจำนวนแบบไม่สะเปะสะปะ มีทิศทาง ช่วยให้เด็กทำงานอย่างรอบคอบ และมีสมาธิดี รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ เสริมสร้างทักษะการคิดรวบยอด การสังเกตและการคิดหาเหตุผล

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คลิป 6 เด็กดีรอบรู้หน้า 12 – 13 by ครูอ้วน

ภาพประกอบ 30 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงบ้านฉัน และการออกแบบฝึกการลากเส้น

- 1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียน การพูดซ้ำและต้องชัดเจน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจองค์ความรู้ได้ง่ายขึ้น
- 2) การแต่งกาย เพื่อสร้างความเหมาะสม มีความเป็นระเบียบ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน
- 3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก ช่วยดึงดูดและเร้าความสนใจแก่ผู้เรียน จำเป็นต้องใช้ตัวการ์ตูนที่ดูอ่อนโยน เพื่อสร้างความรู้สึกละมุนคลายให้แก่ผู้เรียน
- 4) การใช้เพลงบ้านฉัน เป็นเทคนิคการเร้าความสนใจแก่ผู้เรียน ด้วยวิธีการแทรกบทเพลงสั้นๆ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่บทเรียน
- 5) การออกแบบฝึกการลากเส้น เป็นการพัฒนาการในการวางนิ้วมือบนดินสอในทิศทางที่แตกต่างกัน จนพัฒนาไปสู่การจับที่ดีขึ้น ซึ่งการจับดินสอที่มีประสิทธิภาพที่สุด เรียกว่า "การจับ 3 นิ้ว" และผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับรูปทรง

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ช่วยให้มีกล้ามเนื้อที่แข็งแรงขึ้น ฝึกจับดินสอได้ถูกต้อง เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ และจดจำท่าทางที่เหมาะสมไปใช้ในการเรียนที่สูงขึ้น ท่าทางการจับดินสอที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้เรียนไม่เมื่อยล้า นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ฝึกสมาธิ ฝึกความใจเย็นไม่รีบร้อน ได้ถ่ายทอดความรู้สึกลึกซึ้งของตนเอง รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ เสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ดังคำที่ว่าจินตนาการสำคัญกว่าความรู้

คลิป 7 เด็กดีรอบรู้หน้า 16 – 17 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 31 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟิก การใช้เพลงพยางค์ภาษาไทย และการออกแบบฝึกการโยงภาพให้ตรงกับพยางค์

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การใช้ภาษาท่าทาง เช่น การปรบมือ การยิ้ม เป็นการสื่อสารที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนใจ

2) การแต่งกาย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความไว้วางใจแก่ผู้เรียน

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟิก ช่วยดึงดูดและเร้าความสนใจแก่ผู้เรียน ทำให้องค์ประกอบของสื่อมีความสวยงาม

4) การใช้เพลงพยางค์ภาษาไทย เพื่อฝึกทักษะด้านภาษา และช่วยให้ผู้เรียนเพลิดเพลินก่อนเข้าสู่บทเรียน

5) การออกแบบฝึกการโยงภาพให้ตรงกับพยางค์ พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กให้แข็งแรงขึ้น พัฒนาประสาทตาและมือ ส่งผลให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้พยางค์ เป็นเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และ เชื่อมต่อเนื้อหาในระดับชั้นปฐมวัยกับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย จุดมุ่งหมายในการพัฒนาทักษะการพูดและการออกเสียง การพัฒนาทักษะการขีด เขียน นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทักษะทางภาษาที่ดีและเกิดกระบวนการจดจำที่มีประสิทธิภาพ

คลิป 8 เด็กดีรอบรู้หน้า 18 – 19 by ครูโอ๊

ภาพประกอบ 32 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงบทบาทสมมุติ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟิก การใช้เพลงสัตว์น่ารัก และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประ

- 1) การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นการสร้างความสนใจได้ดีมาก เพราะผู้เรียนได้เห็นครูผู้สอนในหลายบทบาท ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ด้านอารมณ์และความรู้สึก
- 2) การแต่งกาย เพื่อการสนับสนุนให้การแสดงบทบาทสมมุติสมจริงยิ่งขึ้น
- 3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟิก ช่วยดึงดูดและเร้าความสนใจแก่ผู้เรียน ทำให้องค์ประกอบของสื่อมีความสวยงามและต้องสอดคล้องกับบทเรียนในตอนนั้นๆ
- 4) การใช้เพลงสัตว์น่ารัก เพื่อฝึกทักษะด้านภาษาและผู้เรียนจะได้ทบทวน รู้จักสัตว์ชนิดต่าง ๆ ได้ในชีวิตประจำวัน
- 5) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประ พัฒนาประสาทตาและมือ ส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กให้แข็งแรงขึ้น รวมถึงการฝึกจับดินสอให้ถูกวิธี

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย เนื่องจากกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ยังไม่สามารถใช้งานได้อย่างคล่องแคล่ว การฝึกเขียนตามรอยประจะช่วยให้เรียนรู้เรื่องการจับดินสอ รวมถึงการทำงานที่ประสานกันระหว่างแขนและมือ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ การเรียนรู้ในลักษณะนี้เป็นวิธีหนึ่งในการสื่อสารอารมณ์ เช่น เด็กขี้หงุดหงิดมักมีรายเส้นที่วุ่นวาย มีน้ำหนักมีที่หนักเกินไป ส่งผลให้เกิดการเตรียมการแก้ไขหรือดูแลผู้เรียนให้ดีขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ก่อให้เกิดสมาธิจดจ่อกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งนับเป็นเรื่องที่ยากพอสมควร เพราะวัยเด็กเป็นวัยที่ถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าต่างๆ

คลิป 9 เด็กดีรอบรู้หน้า 20 – 21 by ครูเก็ก

ภาพประกอบ 33 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงนับ 1 – 10 และการออกแบบฝึกกากบาทตัวเลขที่ค่าเท่ากับภาพ

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เป็นการดึงดูดได้วิธีหนึ่ง เช่น การแสดงสีหน้า แววตา การโบกมือ เป็นการสื่อสารที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

2) การแต่งกาย เพื่อสร้างภาพลักษณ์และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ความเหมาะสม เรื่องการแต่งกายและเป็นแบบอย่างที่ดี

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เป็นการดึงดูดใจให้ผู้เรียนจดจ่อกับบทเรียนนั้นๆ

4) การใช้เพลงเพลงนับ 1 – 10 เพื่อฝึกทักษะด้านภาษาและผู้เรียนจะได้ทบทวนบทเรียนคณิตศาสตร์ไปในตัว

5) การออกแบบฝึกกากบาทตัวเลขที่ค่าเท่ากับภาพ เป็นการฝึกความรู้พื้นฐานคณิตศาสตร์ รวมถึงฝึกการลากเส้น การสังเกตและการจดจำ

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นความสามารถของร่างกายในการทรงตัวและการเคลื่อนไหว โดยการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ การใช้มือและตาประสานกันในการทำกิจกรรมต่างๆ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ความสามารถของร่างกายในการแสดงความรู้สึกและควบคุมการแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสมรวมถึงการสร้างความรู้สึที่ดี นับถือตนเอง รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ การนับทำให้ผู้เรียน เข้าใจความหมายของจำนวน และ การใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์แทนจำนวน เพื่อเป็นพื้นฐานนำไปสู่การแก้ไขโจทย์ปัญหาที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อนได้ในอนาคต

คลิป 10 เด็กดีรอบรู้หน้า 22 – 23 by ครูอ้วน

ภาพประกอบ 34 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลง ก เอ๋ย ก.ไก่ และการออกแบบฝึกการลากเส้น

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เช่น การยิ้ม การโบกมือ เป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง

2) การแต่งกาย เป็นสีสันให้สื่อมีบรรยากาศที่ดี ลดการดึงเครียดให้กับผู้เรียน

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เมื่อผู้เรียนได้เห็นรูปภาพการ์ตูนก็จะทำให้เกิดเจตคติที่ดี

ต่อบทเรียน

4) การใช้เพลง ก เอ๋ย ก. ไก่ เพื่อฝึกทักษะด้านภาษา และช่วยให้ผู้เรียนเพลิดเพลินก่อนเข้าสู่บทเรียน

5) การออกแบบฝึกการลากเส้น เป็นวัยที่การจับดินสอต้องถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้และจดจำท่าทางที่เหมาะสม

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมือและตาให้สัมพันธ์กัน การบังคับกล้ามเนื้อทั้งสองส่วนนี้จะพัฒนาให้มีความสามารถในการหยิบจับสิ่งของต่างๆ ได้อย่างมั่นคง นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ พัฒนาความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึกที่แสดงออกทางอารมณ์ แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งสำเร็จ แสดงความพึงพอใจในผลงานของผู้อื่น ชื่นชมและแสดงออกทางอารมณ์ขณะลากเส้น รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ความสามารถในการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ การรับรู้ การสังเกต จดจำ การวิเคราะห์ ความรู้คิดเหตุผล และความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้ภาษาสื่อในการสื่อความหมาย

คลิป 11 เด็กดีรอบรู้หน้า 24 – 25 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 35 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งหน้าแปลก การใช้ตัวการ์ตูนกราฟิก การเพลงใช้นับนิ้วมือ 1 – 10 และการออกแบบฝึกการลากเส้นตามรอยประตามแนวขวาง

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจด้วยการประกอบท่าที่เล่นมุขตลก เช่น การเต้น การหัวเราะ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข

2) การแต่งหน้าแปลก เพื่อเรียกสีสนับให้ผู้เรียน ทำให้บรรยากาศของผู้เรียนสนุก เฮฮา ผู้เรียนมีความตั้งใจและอยากร่วมทำกิจกรรม

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟิก เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เนื่องจากผู้เรียนในวัยนี้จะใช้วิธีการจำรูปภาพเพื่อประกอบความเข้าใจ

4) การใช้เพลงนับนิ้วมือ 1 – 10 เพื่อฝึกทักษะด้านภาษา ฝึกการนับตัวเลข เป็นการทบทวนก่อนเข้าสู่บทเรียน

5) การออกแบบฝึกการลากเส้นตามรอยประตามแนวขวาง ส่งเสริมการจับดินสอให้ถูกต้อง เพื่อสร้างประสบการณ์พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย การฝึกกล้ามมือ เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่ทักษะการเขียน โดยการเขียนเส้นพื้นฐานต่างๆ เพื่อฝึกความมั่นคงของการใช้มือ นิ้วมือและการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างมือกับตา นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักการแสดงออกของความรู้สึก ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางอารมณ์อย่างชัดเจน เช่น ความมั่นคงทางอารมณ์ขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ทำให้เกิดการคิด วิเคราะห์ เป็นการกระตุ้นการเจริญเติบโตและพัฒนาเซลล์สมองของผู้เรียน

คลิป 12 เด็กดีรอบรู้หน้า 26 – 27 by ครู โอ

ภาพประกอบ 36 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแต่งกาย การแต่งหน้า แปลก การใช้ตัวการ์ตูนกราฟิก การใช้เพลง ร เรือ และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประ

1) การแต่งกาย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สร้างจินตนาการให้กับผู้เรียน ได้คิดนอกกรอบ

2) การแต่งหน้าแปลก เพื่อสร้างรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ ให้กับผู้เรียน ส่งเสริมการ พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของผู้เรียน

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟิก เพื่อสร้างองค์ประกอบของภาพให้สวยงาม สดใส น่า ติดตาม เป็นการดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน

4) การใช้เพลง ร เรือ เพื่อฝึกทักษะด้านภาษาไทยให้เข้มแข็ง เด็กในวัยนี้จะมีปัญหา ด้านการสื่อสารที่ยังไม่ชัดเจน เป็นการทบทวนก่อนเข้าสู่บทเรียน

5) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประ ช่วยกระตุ้นให้เกิดความคุ้นเคย การจับ ดินสอให้ถูกต้องและเหมาะสมกับวัย เป็นสิ่งสำคัญต่อพื้นฐานการเขียน

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย การควบคุมกล้ามเนื้อ รวมไปถึงระบบประสาทสัมผัส โดยผู้เรียนแต่ละคนย่อมมีร่างกายที่ เปลี่ยนแปลงไปตามการเจริญเติบโตแต่ละช่วงวัย การสนับสนุนให้ทำกิจกรรมการฝึกฝนกล้ามมือ เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ เรียนรู้ที่จะควบคุม อารมณ์ เพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร รู้จักเห็นใจ แบ่งปัน ใช้เหตุผล ในเชิงบวกมากขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ส่งเสริมระบบความคิด การเรียนรู้ เพื่อประมวลผล ล้วนเป็นพัฒนาการที่มีปัจจัยเชื่อมโยงจากการฝึกฝน ฝึกรวม

คลิป 13 เด็กดีรอบรู้หน้า 28 – 29 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 37 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงนับเลข และการออกแบบฝึกการวงกลมล้อมรอบตัวเลขที่ค่าเท่ากับภาพ

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เช่น การเต้น การยิ้ม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกไปกับสื่อการสอน

2) การแต่งกาย เพื่อสร้างสีสันให้ผู้เรียนและส่งเสริมด้านจินตนาการ การคิดนอกกรอบ

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความสนใจโดยการใช้รูปภาพและสี เนื่องจากสีช่วยกระตุ้นพัฒนาการทางการมองเห็นของเด็กได้อย่างดี

4) การใช้เพลงนับเลข ช่วยในการพัฒนาสติปัญญา การเรียนรู้ด้านภาษาและตัวเลข เป็นการทบทวนก่อนเข้าสู่บทเรียน

5) การออกแบบฝึกการวงกลมล้อมรอบตัวเลขที่ค่าเท่ากับภาพ ช่วยกระตุ้นพัฒนาความคิด การคิดอย่างมีเหตุผลมีระบบเป็นแบบแผน ตลอดจนมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความสามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบ

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เช่น มวลกล้ามเนื้อ มวลกระดูก และระบบข้อต่อต่างๆ จะมีความแข็งแรงมากขึ้น นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ผู้เรียนในวัยนี้ความมั่นคงทางอารมณ์ยังค่อนข้างน้อย จะเห็นว่าพฤติกรรมของผู้เรียนจะมีทั้งอารมณ์ดี สลับกับอารมณ์ไม่ดีอยู่เกือบจะตลอดเวลา จึงต้องสอนด้วยความเข้าใจและเป็นแบบอย่างที่ดี รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ สร้างทักษะกระบวนการคิดที่ดีเพื่อเป็นพื้นฐานทางการเรียนรู้ ส่งเสริมจินตนาการอย่างอิสระ

คลิป 14 เด็กดีรอบรู้หน้า 30 – 31 by ครูอ้วน

ภาพประกอบ 38 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงเปรียบเทียบขนาดเล็กใหญ่ และการออกแบบฝึกการวงกลมภาพเล็ก

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น การปรบมือ การขี้ม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลิน

2) การแต่งกาย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน การแต่งกายอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และตีสามารถกระตุ้นสมองเกิดสร้างเครือข่ายเส้นใยประสาทและทำให้เส้นใยประสาทอยู่คงทน

4) การใช้เพลงเปรียบเทียบขนาดเล็กใหญ่ ช่วยพัฒนาการเปรียบเทียบ ผู้เรียนจะต้องมีการสืบเสาะและอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างของสองสิ่งหรือมากกว่า รู้จักใช้ คำศัพท์ เช่น ยาวกว่า สั้นกว่า เบากว่า สูงกว่า เป็นต้น

5) การออกแบบฝึกการวงกลมภาพเล็ก ส่งผลให้มีทักษะกระบวนการทางความคิด และพัฒนาความสามารถด้านการเปรียบเทียบสิ่งของในปัจจุบัน

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ส่งเสริมพัฒนาการการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก มือและตาประสานกันในการทำกิจกรรมต่างๆ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ความสามารถในการแสดงความรู้สึก และควบคุมการแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสม รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ เป็นความสามารถในการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ กับตนเอง เป็นกระบวนการทางจิตใจ ที่เราใช้คิด เรียนรู้ หาเหตุผล แก้ไขปัญหา และสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยพัฒนาการด้านภาษา เป็นต้น

คลิป 15 เด็กดีรอบรู้หน้า 32 – 33 by ครูทีก

ภาพประกอบ 39 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลง ABC ONE TWO THREE และการออกแบบฝึกการโยงภาพที่มีค่าเท่ากับตัวเลข

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เป็นการเรียกร้องความสนใจของผู้เรียน เช่น การชี้ นิ้ว การโยกศีรษะ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลิน

2) การแต่งกาย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นไปตามความเหมาะสม

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เพื่อเสริมสร้างจินตนาการให้แก่ผู้เรียน

4) การใช้เพลง ABC ONE TWO THREE ได้รู้จักภาษาอังกฤษและได้ฝึกนับเลข ก่อนนำสู่บทเรียน

5) การออกแบบฝึกการโยงภาพที่มีค่าเท่ากับตัวเลข ฝึกฝนการนับจำนวน การสังเกต และการจดจำ

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ความสามารถในการทำงานประสานกันระหว่างมือและตา การควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็ก การประสานงานของกล้ามเนื้อ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ความสามารถในการแสดงความรู้สึกและควบคุมการแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสมในอารมณ์ต่างๆ รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ความสามารถในการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ กับตนเอง เป็นกระบวนการทางจิตใจ ที่เราใช้คิด เรียนรู้ หาเหตุผล แก้ไขปัญหา และสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย พัฒนาการด้านภาษา พัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คลิป 16 เด็กดีรอบรู้หน้า 34 – 35 by ครู ไร่

ภาพประกอบ 40 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงหุ่นมือ การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลง ก เอ๋ย ก. ไก่ และการออกแบบฝึกการม้วนเกลียวตั้งขึ้น

1) การแสดงหุ่นมือ เพื่อส่งเสริมจินตนาการและช่วยดึงดูดความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความแปลกใหม่

2) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก ช่วยให้ผู้เรียนจดจำและเกิดความเข้าใจในเนื้อหาหรือสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

3) การใช้เพลง ก เอ๋ย ก. ไก่ เพื่อทบทวนระบบความจำของผู้เรียนและพัฒนาทักษะความสามารถด้านภาษา

4) การออกแบบฝึกการม้วนเกลียวตั้งขึ้น ฝึกการทำงานประสานกันระหว่างมือและตา การควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็ก และฝึกการจับดินสอให้ถูกวิธี

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ฝึกฝนกล้ามเนื้อให้แข็งแรงขึ้น ฝึกจับดินสอได้ถูกต้อง และจดจำท่าทางที่เหมาะสมไปใช้ในการเรียนที่สูงขึ้น นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ การรู้จักรักและภาคภูมิใจในตนเองเป็นพื้นฐานสำคัญของความมั่นใจ การตัดสินใจ ทำให้เด็กมีความเข้าใจโลกและมีความสุข มีสุขภาพจิตที่ดี อาจมีเนื้อหาที่ทำให้เข้าใจอารมณ์ความรู้สึก การรู้จักเคารพในสิทธิของตัวเองและผู้อื่น รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ มีเนื้อหาที่เปิดโลกจินตนาการ ให้ผู้เรียนฝึกคิดในแง่มุมใหม่ ยืดหยุ่นและเปิดมุมมองด้านความคิดสร้างสรรค์ เพิ่มทักษะการสังเกตหรือตั้งคำถามในเชิงสร้างสรรค์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คลิป 17 เด็กดีรอบรู้หน้า 36 – 37 by ครูทีก + ครูฟ้า

ภาพประกอบ 41 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงบทบาทสมมุติ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงนับเลข 1 – 10 และการออกแบบฝึกการโยงตัวเลขที่มีค่าเท่ากับภาพ

1) การแสดงบทบาทสมมุติ ผู้เรียนได้เห็นครูผู้สอนในหลายบทบาท ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นการดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียน

2) การแต่งกาย เพื่อการสนับสนุนให้การแสดงบทบาทสมมุติสมจริงยิ่งขึ้น

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก ช่วยเร้าความสนใจแก่ผู้เรียน เนื่องจากในวัยนี้ชอบเสพลีที่ที่เป็นรูปภาพประกอบมากกว่าตัวหนังสือ

4) การใช้เพลงนับเลข 1 – 10 ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาของตัวเลข ก่อนเข้าสู่บทเรียน

5) การออกแบบฝึกการโยงตัวเลขที่มีค่าเท่ากับภาพ ฝึกการขีด เขียนเส้น พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กให้เกิดความแข็งแรงยิ่งขึ้น ฝึกการทำงานประสานกันระหว่างมือและตา

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย สามารถควบคุมกล้ามเนื้อส่วนใหญ่ได้ดี เด็กวัยนี้สามารถฝึกการลากเส้นตามแนวเส้นที่กำหนดได้ นำไปสู่พัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เก่งขึ้น ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เข้าใจและยอมรับทำตามข้อตกลงต่างๆ รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ถามและตอบคำถามที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ได้สามารถใช้เหตุผลเมื่อถูกถามว่าทำไม รู้จักความหมายของคำศัพท์ต่างๆ แยกแยะความแตกต่างได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คลิป 18 เด็กดีรอบรู้หน้า 38 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 42 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงบทบาทสมมุติ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงกำมือ แบนมือ และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประ

1) การแสดงบทบาทสมมุติ ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นการดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียน

2) การแต่งกาย เพื่อการสนับสนุนให้การแสดงบทบาทสมมุติสมจริงยิ่งขึ้น

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก ช่วยเร้าความสนใจแก่ผู้เรียน เนื่องจากในวัยนี้ใช้วิธีจดจำเรื่องราวเป็นภาพและสี

4) การใช้เพลงกำมือ แบนมือ ผู้เรียนได้ฝึกบริหารกล้ามเนื้อมัดเล็กให้มีความพร้อมก่อนนำสู่บทเรียน

5) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประ ฝึกการลากเส้นและการจับดินสอให้ถูกวิธี พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กให้เกิดความแข็งแรงยิ่งขึ้น ฝึกการทำงานประสานกันระหว่างมือและตา

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย สร้างทักษะการควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็ก เพื่อเตรียมความพร้อมด้านร่างกายของผู้เรียน นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ฝึกให้ผู้เรียนไม่ล้มเลิกความตั้งใจทำเรื่องต่างๆ อย่างง่ายดาย เพื่อลดอาการขี้เบื่อ ขี้หงุดหงิด และใจร้อนให้น้อยลง ผู้เรียนจะซึมซับเติบโตกลายเป็นเด็กใจเย็น พร้อมเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เอง รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ เสริมสร้างทักษะทางเชาวน์ปัญญาให้กับผู้เรียน ความสามารถในการเข้าใจ มีไหวพริบ มีความสามารถในการแก้ปัญหา และมีความสามารถในการใช้ความจำ รวมไปถึงความสามารถในการปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

คลิป 19 เด็กดีรอบรู้หน้า 39 – 40 by ครู ไร่

ภาพประกอบ 43 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงบทบาทสมมติ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงรูปทรง และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประ

1) การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียน เพื่อสร้างแนวทางการสอนที่สนุกสนาน

2) การแต่งกาย ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เนื่องจากผู้เรียนในวัยนี้มีการจดจำเป็นรูปภาพและชอบสีสันที่สวยงาม

4) การใช้เพลงรูปทรง เพื่อสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้เรียน และเป็นการทบทวนเนื้อหาต่างๆ ก่อนนำเข้าบทเรียน

5) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประ ฝึกการลากเส้นและการจับดินสอให้ถูกวิธี พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กให้เกิดความแข็งแรง ฝึกการทำงานประสานกันระหว่างมือและตา

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมกล้ามเนื้อ เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ เรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์ เพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร รู้จักเห็นใจ แบ่งปัน ใช้เหตุผลในเชิงบวกมากขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ การเรียนรู้เพื่อประมวลผล ล้วนเป็นพัฒนาการที่มีปัจจัยเชื่อมโยงจากการฝึกฝน ฝึกอบรม และสภาพแวดล้อมรอบข้างเป็นหลัก เพราะเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คลิป 20 เด็กดีรอบรู้หน้า 41 – 42 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 44 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลง ก ไก่ – ฮ ฮูก และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประ

- 1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ สามารถดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียนได้ดี เช่น การเต้น การปรบมือ เพื่อลดความตึงเครียดให้แก่ผู้เรียน
- 2) การแต่งกาย เพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้แก่ครูผู้สอนและเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน
- 3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เป็นการดึงดูดความสนใจด้วยภาพและสี เกิดความรู้สึกน่าติดตาม
- 4) การใช้เพลง ก ไก่ – ฮ ฮูก เพื่อสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้เรียน และพัฒนาทักษะความสามารถด้านภาษา ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน
- 5) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประ เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของผู้เรียนให้แข็งแรงจะได้จับดินสอได้มั่นคงและเขียนหนังสือได้สวยงาม

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย การฝึกกล้ามมือ เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่ทักษะการเขียน โดยการเขียนเส้นพื้นฐานต่างๆ เพื่อฝึกความมั่นคงของการใช้นิ้วมือและการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างมือกับตา นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักการแสดงออกของความรู้สึก ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางอารมณ์อย่างชัดเจน เช่น ความมั่นคงทางอารมณ์ขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ทำให้เกิดการคิด วิเคราะห์ เป็นการกระตุ้นการเจริญเติบโตและพัฒนาเซลล์สมองของผู้เรียน

คลิป 21 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 1 – 2 by ครูโอ้

ภาพประกอบ 45 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงบทบาทสมมุติ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงรถไฟบ๊อบไปฟาร์ม และการออกแบบฝึกการลากเส้นตามรอยประ

1) การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นวิธีอย่างหนึ่งที่ใช้ดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

2) การแต่งกาย เพื่อสะท้อนความจริงใจกับการแสดงบทบาทสมมุติในตัวละคร

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เป็นการกระตุ้นความรู้สึกของผู้เรียนได้มากกว่าภาพนิ่ง

4) การใช้เพลงรถไฟบ๊อบไปฟาร์ม เพื่อสร้างความรู้สึกรักความเพลิดเพลินให้แก่ผู้เรียนก่อนนำเข้าสู่บทเรียน

5) การออกแบบฝึกการลากเส้นตามรอยประ เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของผู้เรียนให้แข็งแรง เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่ทักษะการเขียน

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ฝึกการใช้กล้ามเนื้อเล็กอย่างประสานสัมพันธ์กัน การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ความสามารถในการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คลิป 22 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 3 – 4 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 46 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การใช้ Ai สร้างครูผู้สอนในรูปแบบ Avatar การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงฉลาม 1 2 3 และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประตัวเลขอารบิก

1) การใช้ Ai สร้างครูผู้สอนในรูปแบบ Avatar เรียกได้ว่าตามกระแสสุดๆ โดยสามารถใช้เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความสนใจได้เป็นอย่างดี จุดเด่นคือมีสีสันสวยงาม มีกลิ่นอายความเป็นการ์ตูนอยู่ในภาพ นอกจากนี้ยังสามารถแต่งภาพ และมาพร้อมฟิลเตอร์ต่างๆ ด้วยการผสมผสานเทคโนโลยี Ai

2) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่ช่วยสร้างความน่าสนใจ ความเข้าใจ และการจดจำได้ดียิ่งขึ้น

3) การใช้เพลงฉลาม 1 2 3 เป็นการทบทวนความรู้ เพื่อเตรียมรับมือกับบทเรียนต่อไป

4) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประตัวเลขอารบิก การฝึกการลากเส้นตามแบบรูปภาพช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือและเพื่อพัฒนาการด้านการเขียน

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ฝึกการลากเส้นตามแบบรูปภาพช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ มีความเห็นอกเห็นใจ ความสนใจ ความสามารถ และมีความสุขในการทำงาน ความรับผิดชอบในการทำงาน รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ โดยการรับรู้และจดจำภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของความพร้อมทางการเขียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คลิป 23 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 7 – 8 by ครูก๊ก

ภาพประกอบ 47 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้คำคล้องจองปลาทอง และการออกแบบฝึกรเขียนตามรอยประตัวเลขอารบิก

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น การใช้มือแสดงความเล็กใหญ่ การใช้มือแสดงจำนวน เป็นต้น

2) การแต่งกาย เพื่อเพิ่มสีสันให้กับสื่อและสร้างภาพลักษณ์ให้แก่ครูผู้สอน

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก ช่วยสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ ซึ่งเกิดจากการสื่อสารผ่านสื่อที่มีประสิทธิภาพด้วยความชัดเจนและความเข้าใจง่าย ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่ต้องการ จึงส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ได้ทั้งกับผู้เรียนและครูผู้สอน

4) การใช้คำคล้องจองปลาทอง พัฒนาการด้านภาษามีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับบทเรียนก่อนนำเข้าสู่บทเรียน

5) การออกแบบฝึกรเขียนตามรอยประตัวเลขอารบิก ช่วยเพิ่มทักษะการทำงานของสมองสองข้างให้ทำงานร่วมกันมากขึ้น ส่งผลต่อผู้เรียนทำให้มีสมาธิจดจ่อกับงานมากขึ้น

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ช่วยให้ร่างกายของผู้เรียนทำงานประสานสัมพันธ์กันมากขึ้น ทักษะสหสัมพันธ์ระหว่างตากับมือได้ถูกใช้งานมากขึ้น ทำให้ทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ต้องใช้ทักษะเดียวกันดีขึ้นด้วย นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ผู้เรียนมีการกล้าแสดงออกด้วยความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ รู้จักสังเกต สร้างทักษะกระบวนการคิดที่ดีเพื่อเป็นพื้นฐานทางการเรียนรู้ ส่งเสริมจินตนาการอย่างอิสระ

คลิป 24 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 11 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 48 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงธงชาติไทยมี 3 สี และการออกแบบฝึกการต่อเติมรูปภาพให้สมบูรณ์

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การใช้พฤติกรรมทางร่างกายเพื่อสื่อสารอารมณ์ความรู้สึก การแสดงท่าทีเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น การปรบมือ การผายมือ เป็นต้น

2) การแต่งกาย เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ให้แก่ครูผู้สอนและเป็นแบบอย่างในการแต่งกายให้ถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน และการเรียนให้ผ่อนคลายขึ้นได้

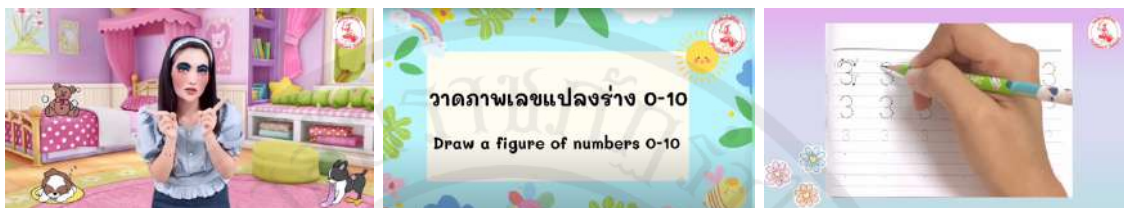
4) การเพลงธงชาติไทยมี 3 สี มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับบทเรียนหรือเกี่ยวกับการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม อธิบายความหมายและความสำคัญของธงไตรรงค์และเพลงชาติไทย มีเนื้อร้องสั้นๆ เน้นความไพเราะสนุกสนาน

5) การออกแบบฝึกการต่อเติมรูปภาพให้สมบูรณ์ การเขียนเป็นทักษะที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาทางด้านภาษา และช่วยพัฒนาการคิดแบบมีเหตุผล

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก เป็นความสามารถในการทำงานประสานกันระหว่างมือและตา การควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็ก การประสานงานด้านกล้ามเนื้อ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ เป็นความสามารถในการแสดงความรู้สึกได้อย่างถูกวิธี รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ เป็นความสามารถในการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ กับตัวเอง

คลิป 25 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 12 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 49 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การใช้ Filter การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้คลิปวาดภาพเลขแปลงร่าง 0 – 10 และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประตัวเลขอารบิก

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เป็นรูปแบบของการสื่อสารที่ใช้การแสดงออกทางสีหน้า การใช้ท่าทางในการสื่อสารแทนการใช้คำพูด เพื่อเพิ่มความชัดเจนในการสื่อสารให้มากยิ่งขึ้น

2) การแต่งกาย เป็นสิ่งแรกที่สะดุดตาผู้ที่พบเห็น การแต่งกายเหมาะสมก็จะก่อให้เกิดความประทับใจในทางที่ดี

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้อินโฟกราฟิก ร่วมกับการสอนช่วยแบ่งเบาภาระในการเตรียมเนื้อหาของผู้สอนและทำให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลิน

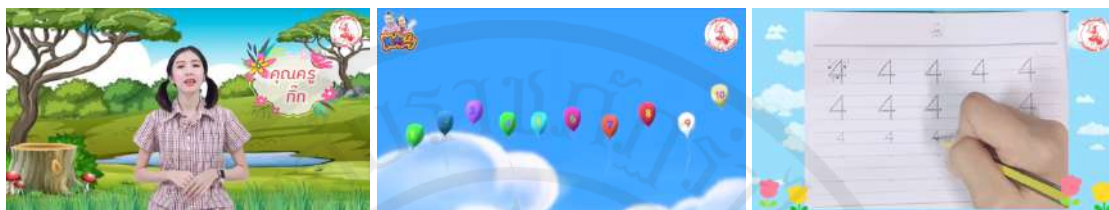
4) การใช้คลิปวาดภาพเลขแปลงร่าง 0 – 10 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจินตนาการและเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้คิดนอกกรอบ

5) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประตัวเลขอารบิก จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น การพัฒนาทักษะทางการเขียนของผู้เรียนจึงเป็นเพียงแต่การเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนสำหรับนำไปใช้ในการเรียนเรียนที่สูงขึ้นเพียงเท่านั้น

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นพัฒนาการของกล้ามเนื้อมัดเล็กจะพัฒนาจากส่วนแกนกลาง ลำตัวออกสู่แขนขา และปลายนิ้ว นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ควบคุมการแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสม ในอารมณ์ต่างๆ รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ส่งเสริมกระบวนการทางจิตใจที่ผู้เรียนใช้คิด เรียนรู้ หาเหตุผล แก้ไขปัญหา และสื่อสาร

คลิป 26 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 15 – 16 by ครูจ๊ก

ภาพประกอบ 50 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงนับ 1 – 10 และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประตัวเลขอารบิก

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เป็นการดึงดูดความสนใจได้ดีวิธีหนึ่ง เช่น การปรบมือ การวางมือในตำแหน่งที่เหมาะสม เป็นการบอกผู้เรียนได้รับรู้ถึงการควบคุมความเคลื่อนไหว และทำให้ผู้เรียนจดจ้องอยู่กับครูผู้สอน

2) การแต่งกาย การแต่งกายสะอาดเป็นสิ่งสำคัญ มีผลต่อการรับรู้ มองเห็น ผู้เรียนนำไปเป็นแบบอย่าง

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้อินโฟกราฟิกร่วมกับสื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนทบทวนความรู้เองได้ง่ายและน่าอ่านกว่าเพิ่มโอกาสการอ่านซ้ำ

4) การใช้เพลงนับ 1 – 10 เพื่อทบทวนระบบความจำของผู้เรียนและพัฒนาทักษะความสามารถด้านภาษา

5) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประตัวเลขอารบิก พัฒนาการทางกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ความสามารถในการจับดินสอ และการรับรู้ตัวเลขอารบิก

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กมีความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมในการเขียน ซึ่งต้องอาศัยการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสายตากับมือ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ฝึกให้ผู้เรียนไม่ล้มเลิกความตั้งใจทำเรื่องต่างๆ อย่างง่ายดาย เพื่อลดอาการขี้เบื่อ ขี้หงุดหงิด และใจร้อนให้น้อยลง ผู้เรียนจะซึมซับเติบโตกลายเป็นเด็กใจเย็น พร้อมเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เอง รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ การพัฒนาสมองและความฉับไวในการคิด การฝึกฝนความคล่องแคล่วว่องไวของการใช้กล้ามเนื้อมือที่ประสานสัมพันธ์กันอย่างมากกับการคิดอันฉับไวของผู้เรียน

คลิป 27 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 18 – 19 by ครู ไร่

ภาพประกอบ 51 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟิก การใช้เพลงฝักร้อยจingle และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประพจน์

- 1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น ยิ้มสร้างความเป็นมิตร การใช้มือแสดงจำนวน เป็นต้น
- 2) การแต่งกาย มีความสุภาพเรียบร้อย ซึ่งถือเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน
- 3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟิก การเพิ่มบทบาทให้กับอินโฟกราฟิกในการใช้ร่วมกับการสอน ต้องมีการใช้อย่างเหมาะสมไม่มากเกินไปจนทำลายความสำคัญของเนื้อหาการเรียนรู้ หรือไม่น้อยเกินไปจนทำให้สื่อการสอนดูน่าเบื่อไม่แตกต่างจากปกติ
- 4) การใช้เพลงฝักร้อยจingle เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน สร้างทัศนคติที่ดีต่อการรับประทานผักและผลไม้ เกิดการเรียนรู้ในหมวดหมู่ผักและผลไม้ และสร้างความพร้อมในการนำผู้เรียนสู่บทเรียนต่อไป
- 5) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประพจน์ กระตุ้นพัฒนาการของกล้ามเนื้อมือแล้วก็จะช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษาให้กับผู้เรียน

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการเขียน โดยการเขียนออกมาในรูปแบบการสะท้อนความคิด นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ การฝึกสมาธิ การลงน้ำหนักในการลากเส้นเป็นวิธีหนึ่งในการสื่อสารอารมณ์ รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการ ฝึกการจำและจำแนก สังเกตความแตกต่าง จนเกิดความคุ้นเคยกับพยัญชนะไทย

คลิป 28 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 21 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 52 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลง ก.ไก่สอนน้องและการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประพจน์

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน การใช้ภาษาท่าทาง เช่น การยิ้ม การโบกมือ เป็นตัวช่วยในการสื่อสารเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด มีสมาธิในการจดจำมากขึ้น

2) การแต่งกาย สร้างการรับรู้ในการมองเห็น ทำให้บรรยากาศไม่จำเจ ไม่น่าเบื่อ มีผลต่อภาพลักษณ์ของครูผู้สอน

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เพื่อสร้างการจดจำ เนื่องจากผู้เรียนในวัยนี้ มีการจดจำภาพ เพื่อให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

4) การใช้เพลง ก.ไก่สอนน้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนาน เกิดการมีส่วนร่วม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนนำสู่บทเรียนต่อไป

5) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประพจน์ กระตุ้นพัฒนาการของกล้ามเนื้อ มือแล้วก็จะช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษาให้กับผู้เรียน

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก เพื่อให้เกิดความแข็งแรง นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ การได้เปรียบเทียบ การร้องเพลง ความสนุกสนาน รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ความสามารถในการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้

คลิป 29 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 21 by ครูก๊ก

ภาพประกอบ 53 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงบทบาทสมมุติ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลงดอกไม้ และการออกแบบฝึกการนับเลข

1) การแสดงบทบาทสมมุติ ผู้เรียน ได้เห็นครูผู้สอนในหลายบทบาท ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นการดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียน

2) การแต่งกาย เสริมสร้างจินตนาการให้แก่ผู้เรียนและส่งเสริมการคิดนอกกรอบ

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เมื่อผู้เรียน ได้เห็นรูปภาพการ์ตูนก็จะทำให้เกิดเจตคติที่ดี

ต่อบทเรียน

4) การใช้เพลงดอกไม้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ส่งเสริมทักษะด้านภาษา เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนนำสู่บทเรียนต่อไป

5) การออกแบบฝึกการนับเลข เพื่อทบทวนความจำ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เช่น มวลกล้ามเนื้อ มวลกระดูก และระบบข้อต่อต่างๆ จะมีความแข็งแรงมากขึ้น นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ผู้เรียนในวัยนี้ความมั่นคงทางอารมณ์ยังค่อนข้างน้อย จะเห็นว่าพฤติกรรมของผู้เรียนจะมีทั้งอารมณ์ดี สลับกับอารมณ์ไม่ดีอยู่เกือบจะตลอดเวลา จึงต้องสอนด้วยความเข้าใจและเป็นแบบอย่างที่ดี รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ สร้างทักษะกระบวนการคิดที่ดีเพื่อเป็นพื้นฐานทางการเรียนรู้ ส่งเสริมจินตนาการอย่างอิสระ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คลิป 30 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 24 – 25 by ครู โอ

ภาพประกอบ 54 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลง ก.ไก่ สอนน้อง และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประพจน์

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ ลักษณะท่าทางที่แสดงออก โดยมีการใช้มือให้ถูกจังหวะ เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนให้ความสนใจ

2) การแต่งกาย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นไปตามความเหมาะสม และส่งเสริมจินตนาการให้กับผู้เรียน

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก ภาพและสีสามารถกระตุ้นความรู้สึกและความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

4) การใช้เพลง ก.ไก่ สอนน้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน เกิดการมีส่วนร่วม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนนำสู่บทเรียนต่อไป

5) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประพจน์ ช่วยกระตุ้นให้เกิดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมัดเล็ก การจับดินสอให้ถูกต้องและเหมาะสมกับวัย เป็นสิ่งสำคัญต่อพื้นฐานการเขียน การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ความสามารถของร่างกายในการทรงตัวและการเคลื่อนไหว โดยการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ การใช้มือและตาประสานกันในการทำกิจกรรมต่างๆ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ความสามารถในการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ความสามารถในการอ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ ความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล

คลิป 31 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 26 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 55 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การใช้ Ai สร้างครูผู้สอนในรูปแบบ Avatar การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้คลิปวาดภาพเลขแปลงร่าง 0 – 10 และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประตัวเลขาารบิก

1) การใช้ Ai สร้างครูผู้สอนในรูปแบบ Avatar โดยสามารถใช้เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความสนใจได้เป็นอย่างดี จุดเด่นคือมีสีสันสวยงาม มีความเป็นการ์ตูนอยู่ในภาพ นอกจากนี้ยังสามารถแต่งภาพ และมาพร้อมฟิลเตอร์ต่างๆ ด้วยการผสมผสานเทคโนโลยี Ai

2) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน และการเรียนให้ผ่อนคลายขึ้นได้

3) การใช้คลิปวาดภาพเลขแปลงร่าง 0 – 10 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจินตนาการและเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้คิดนอกกรอบ

4) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประตัวเลขาารบิก การฝึกการลากเส้นตามแบบรูปภาพช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือและเพื่อพัฒนาการด้านการเขียน

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ฝึกการลากเส้นตามแบบรูปภาพช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ มีความเห็นอกเห็นใจ ฝึกให้ผู้เรียนไม่ล้มเลิกความตั้งใจ ทำเรื่องต่างๆ อย่างง่ายดาย รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ โดยการรับรู้และจดจำภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของความพร้อมทางการเขียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คลิป 32 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 27 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 56 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงบทบาทสมมติ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลง, ไม้สอนน้อง และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประพยัญชนะ

- 1) การแสดงบทบาทสมมติ เพื่อสร้างสรรค์จินตนาการให้กับผู้เรียนและให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
- 2) การแต่งกาย เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้การแต่งกายที่เหมาะสม
- 3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจินตนาการและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดนอกกรอบและดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียน
- 4) การใช้เพลง ก. ไม้สอนน้อง เพื่อทบทวนบทเรียนที่เคยได้เรียนมาและสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้เรียนก่อนนำเข้าสู่บทเรียนต่อไป
- 5) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประพยัญชนะ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีรายมือที่สวยงามและพัฒนาการเนื้อมัดเล็กให้แข็งแรงมากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย การฝึกกล้ามมือ เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่ทักษะการเขียน โดยการเขียนเส้นพื้นฐานต่างๆ เพื่อฝึกความมั่นคงของการใช้มือ นิ้วมือและการประสานสัมพันธ์ที่ติระหว่างมือกับตา นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักการแสดงออกของความรู้สึก ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางอารมณ์อย่างชัดเจน เช่น ความมั่นคงทางอารมณ์ขึ้น รวมถึงการพัฒนาด้านสติปัญญา คือ ทำให้เกิดการคิด วิเคราะห์ เป็นการกระตุ้นการเจริญเติบโตและพัฒนาเซลล์สมองของผู้เรียน

คลิป 33 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 29 by ครูไอ้

ภาพประกอบ 57 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแต่งหน้าแปลก การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้คลิปวาดภาพเลขแปลงร่าง 0 – 10 และการออกแบบฝึกการโยงภาพที่มีค่าเท่ากับตัวเลข

1) การแต่งหน้าแปลก เพื่อสร้างรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ ให้กับผู้เรียน ส่งเสริมการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของผู้เรียน

2) การแต่งกาย เพื่อสร้างบรรยากาศให้เข้ากับการทำสื่อในครั้งนั้นๆ และลดความตึงเครียดระหว่างการสอน

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เพื่อเป็นการกระตุ้นความรู้สึกของผู้เรียนได้มากกว่าภาพนิ่ง

4) การใช้คลิปวาดภาพเลขแปลงร่าง 0 – 10 เพื่อส่งเสริมจินตนาการให้กับผู้เรียนและสร้างกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ

5) การออกแบบฝึกการโยงภาพที่มีค่าเท่ากับตัวเลขฝึกการขีด เขียนเส้น พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กให้เกิดความแข็งแรงยิ่งขึ้น ฝึกการทำงานประสานกัน

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ฝึกการขีดเขียนให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกันเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ฝึกให้ผู้เรียนนับจำนวนแบบไม่สะเปะสะปะ มีทิศทาง ช่วยให้ผู้เรียนทำงานอย่างรอบคอบ และมีสมาธิ รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ เสริมสร้างทักษะการคิดรวบยอด การสังเกตและการคิดหาเหตุผล ส่งเสริมจินตนาการ

คลิป 34 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 31 – 32 by ครู ไร่

ภาพประกอบ 58 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้คลิปวิธีการเขียนตัวเลข 2 – 3 อารบิก และการออกแบบฝึกการโยงภาพให้ตรงกับพยัญชนะ

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เช่น การเต้น การขี้ม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขไปกับสื่อการสอน

2) การแต่งกาย เพื่อสร้างสีสันให้ผู้เรียนและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนในเรื่องของความเรียบร้อย

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความสนใจโดยการใช้รูปภาพและสี เนื่องจากสีช่วยกระตุ้นพัฒนาการทางการมองเห็นของเด็กได้อย่างดี

4) การใช้คลิปวิธีการเขียนตัวเลข 2 – 3 อารบิก เพื่อบททวนบทเรียนให้แก่ผู้เรียน

5) การออกแบบฝึกการโยงภาพให้ตรงกับพยัญชนะ ช่วยกระตุ้นพัฒนาการความคิด การคิดอย่างมีเหตุผลมีระบบเป็นแบบแผน ตลอดจนมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความสามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบ

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ความสามารถของร่างกายในการทรงตัวและการเคลื่อนไหว โดยการใช้กล้ามเนื้อขนาดใหญ่ การใช้มือและตาประสานกันในการทำกิจกรรมต่างๆ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ การเรียนรู้เพื่อประมวลผล ล้วนเป็นพัฒนาการที่มีปัจจัยเชื่อมโยงจากการฝึกฝน ฝึกอบรม และสภาพแวดล้อมรอบข้างเป็นหลัก เพราะเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้น

คลิป 35 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 33 – 34 by ครูก๊ก

ภาพประกอบ 59 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้คลิปวาดภาพเลขแปลงร่าง 0 – 10 และการออกแบบฝึกการโยงตัวเลขที่มีค่าเท่ากับภาพ

- 1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ สามารถดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียนได้ดี เช่น การให้ร้อง การปรบมือ เพื่อลดความตึงเครียดให้แก่ผู้เรียน
- 2) การแต่งกาย เพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้แก่ครูผู้สอนและเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน
- 3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เป็นการดึงดูดความสนใจด้วยภาพและสี เกิดความรู้สึกน่าติดตาม
- 4) การใช้คลิปวาดภาพเลขแปลงร่าง 0 – 10 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจินตนาการและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดนอกกรอบ
- 5) การออกแบบฝึกการโยงตัวเลขที่มีค่าเท่ากับภาพ เพื่อทบทวนบทเรียนให้กับผู้เรียนเกิดความจดจำและสร้างความแข็งแรงให้กล้ามเนื้อ

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย การฝึกกล้ามมือ เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่ทักษะการเขียน เพื่อฝึกความมั่นคงของการใช้นิ้วมือและการประสานสัมพันธ์ที่ศีรษะหว่างมือกับตา การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ การพัฒนาทางด้านสังคม คือ ความมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน รู้จักการทำงานตามลำพังและการทำงานร่วมกับเพื่อนๆ ในวัยเดียวกัน และการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ทำให้เกิดการคิด วิเคราะห์ เป็นการกระตุ้นการเจริญเติบโตและพัฒนาเซลล์สมอง รู้จักสังเกต

คลิป 36 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 38 – 39 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 60 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้คลิปลวดภาพเลขแปดร่าง 0 – 10 และการออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประตัวเลขอารบิก

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ ใช้ลักษณะท่าทางที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ผู้เรียนสนใจ ไม่ว่าจะเป็นการพยักหน้าประกอบ การใช้แขน การยิ้ม หรือจะเป็นการเดินในแบบต่างๆ จะทำให้ผู้เรียนให้ความสนใจกับการนำเสนอในครั้งนี้น่ามากขึ้น

2) การแต่งกาย เพื่อสนับสนุนให้สื่อมีองค์ประกอบที่ดูสะอาดตาและเพิ่มสีสันให้แก่สื่อ

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เพื่อสร้างการจดจำ เนื่องจากผู้เรียนในวัยนี้ มีการจดจำภาพ เพื่อให้ผู้เรียนไม่รู้สึกคืดค้น

4) การใช้คลิปลวดภาพเลขแปดร่าง 0 – 10 เพื่อส่งเสริมด้านจินตนาการให้ผู้เรียน คิดวิเคราะห์ ต่อยอดได้

5) การออกแบบฝึกการเขียนตามรอยประตัวเลขอารบิก เพื่อฝึกการลากเส้นตามจุดที่กำหนดและฝึกกล้ามมือ พัฒนากล้ามเนื้ออย่างเหมาะสม

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย การพัฒนากล้ามเนื้อเล็กมีความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมในการเขียน ซึ่งต้องอาศัยการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสายตา กับมือ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ฝึกให้ผู้เรียนไม่ล้มเลิกความตั้งใจทำเรื่องต่างๆ อย่างง่ายดาย เพื่อลดอาการขี้เบื่อ ขี้หงุดหงิด และใจร้อนให้น้อยลง ผู้เรียนจะซึมซับเติบโตกลายเป็นเด็กใจเย็น พร้อมเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เอง รวมไปถึงการพัฒนาด้านสติปัญญา คือ การพัฒนาสมองและความับไวในการคิด การฝึกฝนความคล่องแคล่วว่องไวของการใช้กล้ามเนื้อมือที่ประสานสัมพันธ์กันอย่างมากกับการคิดอันลับไวของผู้เรียน

คลิป 37 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 43 by ครูก๊ก

ภาพประกอบ 61 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงท่าทางในการนำเสนอ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้คลิปลวดภาพเลขแปลงร่าง 0 – 10 และการออกแบบฝึกการวงกลมตัวเลขที่มีค่าเท่ากับภาพ

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เช่น การยิ้ม การโบกมือ เป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง

2) การแต่งกาย เพื่อบ่งบอกบทบาทให้แก่ผู้เรียนและเป็นการสร้างภาพลักษณ์แก่ครูผู้สอน

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เมื่อผู้เรียนได้เห็นรูปภาพการ์ตูนก็จะทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อบทเรียน

4) การใช้คลิปลวดภาพเลขแปลงร่าง 0 – 10 เพื่อให้ผู้เรียนคิดนอกกรอบและส่งเสริมด้านจินตนาการให้แก่ผู้เรียน

5) การออกแบบฝึกการวงกลมตัวเลขที่มีค่าเท่ากับภาพ เป็นการทบทวนหน่วยความจำให้แก่ผู้เรียนและพัฒนาการลากเส้นเพื่อการเขียนในบทเรียนต่อไป

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นพัฒนาความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมือและตาให้สัมพันธ์กัน การบังคับกล้ามเนื้อทั้งสองส่วนนี้จะพัฒนาให้มีความสามารถในการหยิบจับสิ่งของต่างๆ ได้อย่างมั่นคง นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ พัฒนาความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึกที่แสดงออกทางอารมณ์ แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งสำเร็จ แสดงความพึงพอใจในผลงานของผู้อื่น ชื่นชมและแสดงออกทางอารมณ์ขณะลากเส้น รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ความสามารถในการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ การรับรู้ การสังเกต จดจำ การวิเคราะห์ ความรู้คิดเหตุผล และความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้ภาษาสื่อในการสื่อความหมาย

คลิป 38 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 47 – 48 by ครู ไร่

ภาพประกอบ 62 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงบทบาทสมมุติ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้คลิปวาดภาพเลขแปลงร่าง 0 – 10 และการออกแบบฝึกการวงกลมรูปภาพที่มีค่าเท่ากับตัวเลข

- 1) การแสดงบทบาทสมมุติ เพื่อสร้างความบันเทิงใจให้แก่ผู้เรียน เป็นการดึงดูดความสนใจ
- 2) การแต่งกาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลิน สีสันสะดุดตา ลดความตึงเครียดของบทเรียน
- 3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ภาพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจินตนาการและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดนอกกรอบ
- 4) การใช้คลิปวาดภาพเลขแปลงร่าง 0 – 10 เพื่อทบทวนบทเรียนที่เคยได้เรียนมาและสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้เรียนก่อนนำเข้าสู่บทเรียนต่อไป
- 5) การออกแบบฝึกการวงกลมรูปภาพที่มีค่าเท่ากับตัวเลข พัฒนาด้านการจดจำตัวเลข ฝึกการคิดวิเคราะห์ และการตัดสินใจด้วยตัวเอง

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย เพิ่มทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายให้แก่ผู้เรียน เช่น การเดิน การฝึกลีลามือ เพื่อเตรียมความพร้อมทักษะการเขียน นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักการแสดงออกของความรู้สึก ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางอารมณ์อย่างชัดเจน เช่น ความมั่นคงทางอารมณ์ขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์ การแยกแยะ จำนวน ตัวเลขได้ด้วยตนเอง

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่ภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คลิป 39 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 49 by ครูก๊ก

ภาพประกอบ 63 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงบทบาทสมมุติ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลง, ใ้สอนน้อง และการออกแบบฝึกการเขียนพยัญชนะไทยจากภาพ

- 1) การแสดงบทบาทสมมุติ เพื่อดึงดูดความสนใจและส่งเสริมจินตนาการให้แก่ผู้เรียน
- 2) การแต่งกาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสีสันสะดุดตาและเพิ่มองค์ประกอบภาพให้สวยงาม
- 3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เนื่องจากผู้เรียนในวัยนี้เน้นการจดจำเป็นภาพและสืมากว่าตัวหนังสือ
- 4) การใช้ เพลง, ใ้สอนน้อง เพื่อบทรบวบพเรียนและส่งเสริมทักษะด้านภาษาและสร้างการจดจำให้ผู้เรียนเกิดความแม่นยำ
- 5) การออกแบบฝึกการเขียนพยัญชนะไทยจากภาพ ฝึกการเขียนให้ผู้เรียนมีลายมือที่สวยงาม เน้นความถูกต้อง และส่งเสริมการออกเสียงให้ถูกวิธี

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นพัฒนาความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อและตาให้สัมพันธ์กัน นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ในวัยนี้เด็กจะลดการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางลง แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์มากยิ่งขึ้น มีความชื่นชมในความสามารถของตนเองและผู้อื่น รวมไปถึงการพัฒนาด้านสติปัญญา คือ ทำให้เกิดการคิด วิเคราะห์ ความสามารถในการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ความสามารถในการอ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ ความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คลิป 40 เด็กดีรอบรู้ เล่ม 2 หน้า 50 by ครูฟ้า

ภาพประกอบ 64 การใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การออกแบบเนื้อหาในคลิปมีการใช้จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ คือ การแสดงบทบาทสมมุติ การแต่งกาย การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก การใช้เพลง, ไม้สอนน้อง และการออกแบบฝึกการเขียนพยัญชนะไทยจากภาพ

1) การแสดงท่าทางในการนำเสนอ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนการใช้มือ แขน และท่าทางอื่นๆ ประกอบในการนำเสนอแต่ละครั้ง และควรใช้ให้สอดคล้องกับคำพูดเพื่อที่จะทำให้อ่านน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2) การแต่งกาย เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ครูผู้สอน สร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้เรียน

3) การใช้ตัวการ์ตูนกราฟฟิก เป็นเทคนิคการใช้กราฟฟิกประกอบการสอนเพื่อดึงดูดใจและสื่อความหมาย เนื่องจากผู้เรียนในวัยนี้ชอบเทคโนโลยี

4) การใช้เพลง ก. ไม้สอนน้อง เพื่อบทบาทบทเรียนและส่งเสริมทักษะด้านภาษาและสร้างการจดจำให้ผู้เรียนเกิดความแม่นยำ

5) การออกแบบฝึกการเขียนพยัญชนะไทยจากภาพ ฝึกการลากเส้นและการจับดินสอให้ถูกวิธี เน้นความถูกต้อง และส่งเสริมการเขียนให้สวยงาม

การวิเคราะห์การออกแบบเนื้อหาในคลิปนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คือ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ได้มีประสบการณ์ในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทต่างๆ นำไปสู่การพัฒนาการทางด้านอารมณ์ คือ ได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส รู้จักการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีคุณธรรมจริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านสติปัญญา คือ ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เรียนรู้การใช้ภาษา ในการสื่อสารความต้องการ ถ่ายทอดความคิด

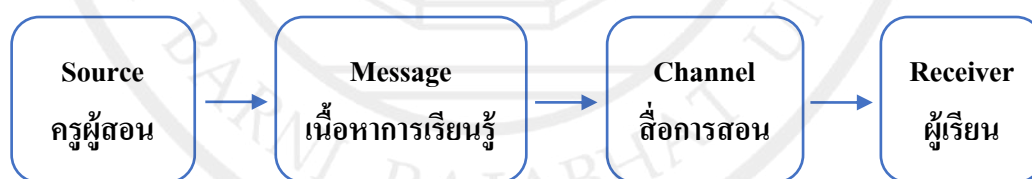
นอกจากนี้ รศ.ดร.อภิวรรณ ศิรินันทนา ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์ ได้แสดงความ คิดเห็นไว้ว่า

“เนื้อหาที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับเด็กนักเรียน ความโดดเด่นในการดึงดูดใจการใช้ น้ำเสียงหนักเบา การเว้นวรรคคำ การแต่งกาย สอดคล้องกับภาษากาย ในส่วนของเนื้อหา มีการ จัดลำดับการนำเสนอที่เหมาะสม อาจารย์แนะนำว่าไม่ใช่เราดูคลิปแค่อย่างเดียวเราต้องติดตามผล ประเมินเด็กโดยการพรีเทสก่อนและค่อยประเมินทีหลังอีกทีหลังจากที่ได้เรียนไปแล้ว ด้านภาษาที่ ใช้เหมาะสมกับกลุ่มเด็ก สามารถสื่อสารความหมายให้เด็กเกิดความเข้าใจได้ง่าย ตัวอักษรขนาดมี ความชัดเจนดี ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหาแต่ให้เพิ่มเติมในเรื่องของขนาดตัวหนังสือ การ เคลื่อนไหวของสัญลักษณ์ แต่ไม่ต้องเคลื่อนไหวทั้งหมดให้มีบางส่วน”

จากการสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่า สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนกิตติวิทยา นำเสนอได้ชัดเจนสอดคล้องต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ปฐมวัย โดยมีเนื้อหาที่เหมาะสม ตัวอักษรขนาดมีความชัดเจน ควรเน้นเรื่องขนาดตัวหนังสือ ให้ เอื้อต่อการเรียนรู้หรือใช้ขนาดที่มองเห็นได้ชัดเจน มีการดึงดูดใจโดยใช้น้ำเสียงหนักเบา การเว้น วรรคคำ การแต่งกาย สอดคล้องกับภาษากาย รวมไปถึงการจัดลำดับการนำเสนอที่ถูกต้อง และควร เพิ่มเติมการติดตามผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้วย

รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โรงเรียนกิตติวิทยา

1. รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยโรงเรียนกิตติ วิทยา ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 65 รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยโรงเรียน กิตติวิทยา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากภาพประกอบ 65 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้าน ร่างกายของเด็กปฐมวัยโรงเรียนกิตติวิทยานั้น เป็นไปตามแบบจำลองการสื่อสาร S – M – C – R โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. Source ครูผู้สอน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่เหมาะสม คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถเข้ากับผู้เรียนและทำงานร่วมกันได้ มีความอดทน เพราะครูผู้สอนจะเป็นผู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ดีเป็นอิสระ ครูผู้สอนจึงควรมีคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านความรู้ของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย ประกอบด้วย

(1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านร่างกาย ความรู้ที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางร่างกายและสมรรถภาพการทำงานของกล้ามเนื้อที่ใช้ในการเคลื่อนไหวทั้งกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการทำงานของกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกาย พัฒนาการทางด้านร่างกายมีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาการด้านอื่นๆ

(2) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย โดยในการพัฒนาหลักสูตรครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยระดับชาติ ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น มากำหนดเป็นสาระและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางและเพิ่มเติมสาระที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ด้านร่างกายให้เหมาะสมกับลักษณะพัฒนาการ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ซึ่งการที่ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวจะช่วยให้ครูสามารถพัฒนาหลักสูตรที่ช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมทั้งบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่

(3) ความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ด้านร่างกายที่สอดคล้องกับลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียน สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ วุฒิภาวะ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ในการจัดประสบการณ์ทางด้านร่างกาย ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาด้านร่างกาย

(4) ความรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการด้านร่างกายและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การประเมินพัฒนาการเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวันและครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ครูผู้สอนจะทำหน้าที่ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในพัฒนาการเด็กปฐมวัยและความรู้ในการประเมิน

พัฒนาการ การที่ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนและสามารถพัฒนาการจัดประสบการณ์ด้านร่างกายได้อย่างเต็มศักยภาพตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

(5) ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานวิจัยที่มุ่งพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์หรือพัฒนาเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนทุกขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัญหาที่ต้องการศึกษา การกำหนดปัญหาวิจัย ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล และการเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งความรู้ดังกล่าวจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาเด็กปฐมวัย ควบคู่ไปกับการจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย

2) ด้านทักษะของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย ประกอบด้วย

(1) ทักษะในการปฏิบัติงานครูปฐมวัย ครูผู้สอนควรมีทักษะในการจัดประสบการณ์ ได้แก่ มีทักษะในการสื่อสารกับผู้เรียน และสามารถจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีความสามารถในการออกแบบหรือวางแผนการจัดกิจกรรม จัดหาผลิตและใช้สื่อได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

(2) ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นอกจากครูผู้สอนจะมีความรู้เกี่ยวกับกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และความรู้เกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แล้วครูผู้สอนก็ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

3) ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านร่างกาย ประกอบด้วย

(1) เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู จะช่วยให้การปฏิบัติงานร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดประสบการณ์เป็นไปอย่างราบรื่นแล้ว ถ้าครูผู้สอนมีความขยันรับผิดชอบ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูก็จะช่วยให้การจัดประสบการณ์ด้านร่างกายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พฤติกรรมและปฏิบัติต่างๆ ของครูผู้สอนยังเป็นต้นแบบให้ผู้เรียนซึมซับและนำไปปฏิบัติ จนหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน

(2) เป็นผู้มีบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่ดี คือ เป็นผู้มีสุขภาพแข็งแรง คล่องแคล่วว่องไว มีกิริยา มารยาทดี แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ สุขุมรอบคอบ มีสุขภาพจิตดี อารมณ์ดี และยิ้มแย้มแจ่มใส อ่อนโยน มีอารมณ์มั่นคงไม่อ่อนไหวง่าย ซึ่งการที่ครูผู้สอนมีสุขภาพแข็งแรง

แค่ล้วงล่องว่องไว ทำให้ครูสามารถจัดประสบการณ์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่ไม่ชอบอยู่นิ่ง

(3) เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ การที่ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่ดี มีลักษณะยิ้มแย้มแจ่มใส อ่อนน้อม เป็นมิตร และประนีประนอม รับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสารที่ดีทั้งเป็นภาษาพูดและภาษาท่าทาง รวมถึงการมีทักษะการฟังที่ดี และมองเห็นข้อดีในตัวผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง บางครั้งต้องยอมทำตามในสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่เห็นด้วยเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้ง เป็นลักษณะที่จะช่วยให้ครูผู้สอนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีซึ่งนอกจากเป็นพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน

ดั่งที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ครูผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ถ้ามีเนื้อหาหรือมีสื่อการสอนที่สมบูรณ์ แต่ครูผู้สอนขาดคุณลักษณะที่ดี ไม่รู้จักสังเกตต่อยอดให้เด็กๆ ผู้เรียนเองจะไม่ได้ความรู้เท่าที่ควร” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนจัดอยู่ในแบบจำลองของ Source ซึ่งมีความสำคัญที่สุด เนื่องจากครูผู้สอนมีบทบาทในการนำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน ถือเป็นหน้าที่หลักของครูผู้สอน ต้องคำนึงถึงคุณลักษณะต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. Message เนื้อหาการเรียนรู้ ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

ใช้จุดดึงดูดใจด้านเหตุผลและด้านอารมณ์ ควบคู่กัน ด้านเหตุผลเป็นการดึงดูดใจที่เชื่อมโยงกับสมองหรือความนึกคิด ในขณะที่สิ่งดึงดูดใจด้านอารมณ์ เป็นการดึงดูดใจที่เชื่อมโยงกับหัวใจหรือความรู้สึก ดังต่อไปนี้

สาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย คือ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

1) จุดดึงดูดใจด้านเหตุผลใช้เนื้อหาการเรียนรู้การอธิบาย

(1) การอธิบายรูปร่าง หน้าตา อวัยวะต่างๆ วิธีการร่างกายให้สะอาดและมีสุขอนามัยที่ดี แล้วให้ผู้เรียนสังเกต พร้อมอธิบายตามไปด้วย

2) จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ใช้บทเพลงในการพัฒนาการด้านร่างกาย

(1) การใช้บทเพลงในการดึงดูดความสนใจ เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่จากการเต้นประกอบเพลงหรือการเคลื่อนไหวตามจังหวะ เช่น การใช้เพลงนิ้วโป้งอยู่ไหน กำมือขึ้น เป็นต้น

ดั่งที่ นางสาวฉัฐวรา จรกฤต ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวไว้ว่า

“เด็กปฐมวัย จะชอบเนื้อหาการเรียนรู้ที่มีลักษณะการสาธิตและการเคลื่อนไหวตามจังหวะ ชอบการเต้นประกอบเพลง โดยมีการแสดงหรือการกระทำให้ดูเป็นตัวอย่าง เด็กๆ จะเกิดการเรียนรู้จากการสังเกต การฟัง การกระทำหรือการแสดง” (นางสาวฉัฐวรา จรกฤต, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า เนื้อหาการเรียนรู้ ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย สามารถใช้ทั้งจุดดึงดูดใจด้านเหตุผลและด้านอารมณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความเหมาะสม เพื่อดึงดูดความสนใจหรือเร้าความสนใจของผู้เรียน

3. Channel สื่อการสอน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

สื่อที่ใช้เพื่อพัฒนาด้านร่างกายให้แก่เด็กปฐมวัย มีหลากหลายชนิดดังนี้

- 1) สื่อวัสดุ เช่น ดินสอ สีไม้ สีเทียน เป็นต้น
- 2) สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น โปรแกรมร่างกายของฉันท นิทานร่างกายของฉันท หนังสือร่างกายของหนู เป็นต้น
- 3) สื่อประเภทกิจกรรม เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ประกอบเพลงนิ้วโป้งอยู่ไหน เพลงกำมือขึ้น เป็นต้น
- 4) สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การออกแบบฝึกการเขียนพยัญชนะไทยจากภาพการใช้คลิปวาดภาพเลขแปลงร่าง เป็นต้น

ดั่งที่ นางราวัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“สื่อในการสอนเด็กปฐมวัย มีหลายประเภท ที่ส่งผลต่อการเติบโตของร่างกาย เช่น สื่อกิจกรรม ครูผู้สอนมักจะให้เด็กๆ ได้ขยับเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นการออกกำลังกาย เป็นการเล่นแล้วแต่กิจกรรมที่ครูผู้สอนจะจัดขึ้นตามความเหมาะสม” (นางราวัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า สื่อทุกประเภทที่นำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย มีความหลากหลายที่สามารถช่วยพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กได้อย่างครอบคลุม มีขนาดเหมาะสมกับวัย วิธีการเล่นไม่ซับซ้อนเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน

4. Receiver ผู้เรียน ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

การจัดประสบการณ์ด้านร่างกายสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากการพัฒนาการทางด้านร่างกายมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการด้านอื่นๆ หากพัฒนาการด้านร่างกายไม่สมบูรณ์ พัฒนาล่าช้า หรือขาดความแข็งแรง การเจริญเติบโตหรือพัฒนาการด้านอื่นๆ ย่อมเกิดอุปสรรคใน

การพัฒนาไปด้วย และที่สำคัญพัฒนาการทางด้านร่างกายมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาร่างกายให้มีประสิทธิภาพ ครูจำเป็นที่จะต้องนำสื่อเข้ามาช่วยในการเป็นตัวกลางส่งต่อเนื้อหา ความรู้และความคิดของครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความเข้าใจและเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามวัย ดังนั้นสื่อในการจัดประสบการณ์ด้านร่างกายสำหรับเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญต่อผู้เรียน ดังต่อไปนี้

1) ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและการเจริญเติบโตทางร่างกายได้สมวัย การจัดประสบการณ์ด้านร่างกายสำหรับเด็กปฐมวัย มีความสำคัญในการช่วยเด็กได้เกิดการพัฒนาร่างกายผ่านการเล่น เนื่องจากธรรมชาติของเด็กเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ รอบตัวผ่านการเล่นอย่างสนุกสนานและผ่อนคลายตามธรรมชาติ ดังนั้นเมื่อครูผู้สอนใช้สื่อที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กที่มีการเคลื่อนไหว เด็กก็จะมีโอกาสในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กในการเคลื่อนไหว รวมถึงการพัฒนาประสาทสัมผัสให้เกิดการประสานสัมพันธ์อย่างคล่องแคล่ว จนทำให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกายที่แข็งแรง เจริญเติบโตและพัฒนาตามวัยอย่างเต็มตามศักยภาพ เช่น การเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานศิลปะต่างๆ การเล่นเกม การเล่นบทบาทสมมติต่างๆ ที่ทำให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการ เป็นต้น

2) ช่วยให้ผู้เรียนมี โอกาสในการเคลื่อนไหวหลากหลายรูปแบบ และพัฒนาความสามารถด้านการประสานสัมพันธ์ของร่างกาย สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายควรมีความหลากหลายทั้งลักษณะการใช้ และวิธีการเล่นที่แตกต่างกันไป ดังนั้นเด็กจะมีโอกาสในการเคลื่อนไหวหลากหลายรูปแบบตามกลไกของสื่ออุปกรณ์ และจุดมุ่งหมายที่สื่อชิ้นนั้น ได้ตั้งไว้รวมทั้งเกิดการพัฒนาความสามารถของการประสานสัมพันธ์ร่างกายให้เคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่วทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก เช่น สื่อที่ใช้ลาก จูง เดิน ที่มีการใช้กล้ามเนื้อและการประสานสัมพันธ์ของร่างกายในการลากจูงและการเคลื่อนไหวร่างกายบริเวณแขน ขา สื่อที่ต้องใช้การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็กในการหยิบ จับ สัมผัส เช่น ไม้บล็อก เครื่องเล่นสัมผัส เป็นต้น

3) ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย การจัดประสบการณ์ด้านร่างกายสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากการดูแลสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยเป็นเรื่องนามธรรมที่ไกลตัวเด็ก เด็กยังไม่สามารถสร้างความเข้าใจจนสร้างความตระหนักให้เกิดเป็นสุขลักษณะนิสัยที่เหมาะสม รวมทั้งดูแลสุขภาพปลอดภัยของตนเองได้ ดังนั้นการนำสื่อเข้ามามีส่วนช่วยในการอธิบายเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและปลอดภัย รวมถึงวิถีปฏิบัติที่ถูกต้องในการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นในการสร้างความเข้าใจในเรื่องนามธรรมให้กลายเป็นรูปธรรมที่เด็กสามารถนำไปเป็นต้นแบบการปฏิบัติเกี่ยวกับด้านสุขภาพ

อนามัยและความปลอดภัยที่ถูกต้องได้ เช่น การเปิดโอกาสให้เด็กได้ดูนิทาน ละครที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย การได้เล่นบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย รวมถึงการปฏิบัติจริงในเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

ดั่งที่ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“การพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กๆ ได้จากการจัดประสบการณ์ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการกล้ามเนื้อของร่างกาย รวมถึงการรักษาความสะอาดของร่างกายด้วย” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ สะท้อนให้เห็นว่า สื่อในการจัดประสบการณ์ด้านร่างกายสำหรับเด็กปฐมวัย คือ สิ่งต่างๆ ที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดหรือนำความรู้ เจตคติ และทักษะ ผ่านกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถทางร่างกาย ทั้งด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และประสาทสัมผัส เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว

2. รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนกิตติวิทยา ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 66 รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนกิตติวิทยา

จากภาพประกอบ 66 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนกิตติวิทยานั้น เป็นไปตามแบบจำลองการสื่อสาร S – M – C – R โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. Source ครูผู้สอน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

ครูผู้สอนเป็นผู้ที่ทำให้การจัดประสบการณ์สมบูรณ์ โดยการนำไปปฏิบัติ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติที่ดี มีความสามารถในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ตรงจุดมุ่งหมายที่ต้องพัฒนา ครูผู้สอนจึงควรมีคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านความรู้ของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ – จิตใจ ประกอบด้วย

(1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ ความรู้ที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางอารมณ์ – จิตใจ เป็นความสามารถในการแสดงความรู้สึก โดยเด็กปฐมวัยจะแสดงอารมณ์อย่างเปิดเผยสนใจทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งการที่ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านอารมณ์ – จิตใจ จะช่วยให้จัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสมกับวุฒิภาวะ

(2) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ – จิตใจ โดยในการพัฒนาหลักสูตรครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยระดับชาติ ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น มากำหนดเป็นสาระและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางและเพิ่มเติมสาระที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ – จิตใจ ให้เหมาะสมกับลักษณะพัฒนาการ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ซึ่งการที่ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาหลักสูตรที่ช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ

(3) ความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ – จิตใจ ที่สอดคล้องกับลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียน สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ วุฒิภาวะ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ในการจัดประสบการณ์ทางด้านอารมณ์ – จิตใจ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาด้านอารมณ์ – จิตใจ

(4) ความรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การประเมินพัฒนาการเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวันและครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ครูผู้สอนจะทำหน้าที่ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในพัฒนาการเด็กปฐมวัยและความรู้ในการประเมินพัฒนาการ การที่ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนและสามารถพัฒนาการจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ – จิตใจ ได้อย่างเต็มศักยภาพตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

(5) ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานวิจัยที่มุ่งพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์หรือพัฒนาเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนทุกขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัญหาที่ต้องการศึกษา การกำหนดปัญหาวิจัย ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล และการเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งความรู้ดังกล่าวจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาเด็กปฐมวัย

2) ด้านทักษะของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ – จิตใจ ประกอบด้วย

(1) ทักษะในการปฏิบัติงานครูปฐมวัย ครูผู้สอนควรมีทักษะในการจัดประสบการณ์ ได้แก่ มีทักษะในการสื่อสารกับผู้เรียน และสามารถจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีความสามารถในการออกแบบหรือวางแผนการจัดกิจกรรม จัดหาผลิตและใช้สื่อได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

(2) ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นอกจากครูผู้สอนจะมีความรู้เกี่ยวกับกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และความรู้เกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แล้วครูผู้สอนก็ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

3) ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ – จิตใจ ประกอบด้วย

(1) เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู จะช่วยให้การปฏิบัติงานร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดประสบการณ์เป็นไปอย่างราบรื่นแล้ว ถ้าครูผู้สอนมีความขยัน รับผิดชอบ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูก็จะช่วยให้การจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ – จิตใจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พฤติกรรมและปฏิบัติต่างๆ ของครูผู้สอนยังเป็นต้นแบบให้ผู้เรียนซึมซับและนำไปปฏิบัติ จนหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน

(2) เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่ดี คือ เป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง คล่องแคล่วว่องไว มีกิริยา มารยาทดี แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ สุขุมรอบคอบ มีสุขภาพจิตดี อารมณ์ดี และยิ้มแย้มแจ่มใส อ่อนโยน มีอารมณ์มั่นคงไม่อ่อนไหวง่าย ซึ่งการที่ครูผู้สอนมีสุขภาพแข็งแรง คล่องแคล่วว่องไว ทำให้ครูสามารถจัดประสบการณ์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่ไม่ชอบอยู่นิ่ง

(3) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ การที่ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่ดี มีลักษณะยิ้มแย้มแจ่มใส อ่อนน้อม เป็นมิตร และประนีประนอม รับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสารที่ดีทั้งเป็นภาษาพูดและภาษาท่าทาง รวมถึงการมีทักษะการฟังที่ดี และมองเห็นข้อดีในตัวผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง บางครั้งต้องยอมทำตามในสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่เห็นด้วยเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้ง เป็นลักษณะที่จะช่วยให้ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีซึ่งนอกจากเป็นพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน

ดั่งที่ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“ครูเป็นต้นแบบของการเรียนรู้ เด็กๆ จะสามารถเรียนรู้ได้ดีขนาดไหน ครูมีส่วนในการเรียนรู้ของเด็กๆ ดังนั้นครูต้องมีคุณลักษณะที่ดีทั้งด้านการสอน การประพฤติตน และการรู้จักพัฒนาตนเอง” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญ เนื่องจากครูผู้สอนนั้นเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้เรียน โดยต้องมีการคำนึงถึงคุณลักษณะที่ดี เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ – จิตใจ ให้กับเด็กปฐมวัยได้มีการเรียนรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง

2. Message เนื้อหาการเรียนรู้ ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

ใช้จุดดึงดูดใจด้านเหตุผลและด้านอารมณ์ ควบคู่กัน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เกิดความรู้สึกสนุกสนาน ดังต่อไปนี้

สาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย คือ ธรรมชาติรอบตัว

1) จุดดึงดูดใจด้านเหตุผลใช้เนื้อหาการเรียนรู้การอธิบาย

(1) การอธิบายลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาธรรมชาติ สมบัติ

2) จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ใช้บทเพลง นิทาน การแสดงบทบาทสมมติ ในการพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ ได้แก่

(1) เนื้อหาการเรียนรู้ในลักษณะของบทเพลง เป็นช่องทางแสดงออกทางอารมณ์ เพลงเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ร่างกายหลั่งสารแห่งความสุข ล้วนช่วยฝึกเด็กได้แสดงอารมณ์ออกมา เช่น เพลงเพื่ออารมณ์ดี เพลงอารมณ์ของฉัน เป็นต้น

(2) เนื้อหาการเรียนรู้ในลักษณะของนิทาน การเล่านิทานที่มีคติธรรมตามด้วยการตั้งคำถามให้ผู้เรียนพิจารณาการกระทำที่ดีและไม่ดีของละครในนิทานจะช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กเข้าใจในความดีได้ยิ่งขึ้น เช่น นิทานอารมณ์นี้คืออะไร นิทานกอดพิเศษ เป็นต้น

(3) เนื้อหาการเรียนรู้ในลักษณะของการแสดงบทบาทสมมติ การให้ผู้เรียนเล่นบทบาทสมมติ จะช่วยสอดแทรกการเตรียมความพร้อมทางด้านอารมณ์และจิตใจให้แก่เด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี

ดั่งที่ นางราวัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“เนื้อหาการเรียนรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ เป็นสารอย่างเนื้อเพลงในการประกอบการสอน เนื้อหาในนิทาน รวมถึงการเรียนรู้จากการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งสามารถส่งเสริมพัฒนาการได้เป็นอย่างดี” (นางราวัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ สะท้อนให้เห็นว่า เนื้อหาการเรียนรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ จะอยู่ในรูปแบบของเพลง นิทาน และการเล่นบทบาทสมมติ เพื่อดึงดูดความสนใจหรือเร้าความสนใจของผู้เรียน

3. Channel สื่อการสอน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

สื่อที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ ให้แก่เด็กปฐมวัยมีหลากหลายชนิดดังนี้

- 1) สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น รูปภาพสถานที่ต่างๆ รูปภาพสัตว์นิทานต่างๆ เป็นต้น
- 2) สื่อประเภทกิจกรรม ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง อย่างอิสระที่จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียน ได้รู้จักอารมณ์ของตนเอง เรียนรู้ควบคุมอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ และทำความเข้าใจกับอารมณ์ของผู้อื่น โดยการใช้อุปกรณ์จริงหรือเรื่องราวในนิทาน เป็นสื่อให้ผู้เรียนบรรยายความรู้สึกขณะนั้น และพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของพฤติกรรมการแสดงอารมณ์ดังกล่าว เช่น การแสดงบทบาทสมมติเรื่องอารมณ์ต่างๆ เป็นต้น

ดั่งที่ นางสาวฉัฐวรา จรเกตุ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวไว้ว่า

“สื่อเพื่อพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัย ส่วนมากเป็นกิจกรรมในห้องเรียนที่มีทั้งกิจกรรมรายบุคคลและกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับการเล่น และการสนทนา พูดคุย และแสดงความคิดเห็นเพื่อให้เด็กได้แสดงอารมณ์และความรู้สึก” (นางสาวฉัฐวรา จรเกตุ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า สื่อที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านอารมณ์ - จิตใจ มีหลากหลายชนิด ที่สำคัญบรรยากาศในห้องเรียนต้องช่วยสร้างเสริมความมั่นคงในอารมณ์และจิตใจให้กับผู้เรียน

4. Receiver ผู้เรียน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ มีความสำคัญเทียบเท่ากับการส่งเสริมพัฒนาการในด้านอื่น หากแต่ในปัจจุบันด้วยทัศนคติ ค่านิยมที่ยังขาดความเข้าใจที่

ตรงกันเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนให้ครบทุกด้าน ส่งผลให้เด็กไทยถูกเร่งเรียนเน้นพัฒนา และส่งเสริมผู้เรียนในด้านสติปัญญาเพียงด้านเดียว ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ขาดการเรียนรู้ทักษะชีวิต ไม่มีวินัย ขาดความยับยั้งชั่งใจ ดังนั้นจึงขอกล่าวถึงความสำคัญของการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการอารมณ์ – จิตใจสำหรับเด็กปฐมวัยที่ส่งผลต่อผู้เรียนดังนี้

1) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของอารมณ์ความรู้สึก สาเหตุการเกิดขึ้นของอารมณ์ ความรู้สึกพื้นฐานในช่วงปฐมวัยที่ยังไม่ซับซ้อน ได้แก่ ดีใจ เสียใจ โกรธ และกลัว เมื่อผู้เรียนเข้าใจ อารมณ์ความรู้สึกแล้ว ผู้เรียนจะสามารถรับรู้ตนเองได้ว่าตนเองกำลังรู้สึกเช่นไร

2) ช่วยให้ผู้เรียนรับรู้อารมณ์ผู้อื่น ผ่านการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทางของผู้อื่น เกิดความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น และแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อผู้อื่นในอารมณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เช่น แสดงความยินดีเมื่อเพื่อนได้รับรางวัล เข้าไปปลอบใจเมื่อเพื่อนกำลังร้องไห้ เป็นต้น

3) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัย ซึ่งสามารถส่งเสริมได้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ระบาย หรือสะท้อนความรู้สึกผ่านการทำงานศิลปะ ในแขนงต่างๆ ผู้เรียนที่ได้รับการฝึกฝนทักษะการควบคุมทางอารมณ์ จะสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้ดี สามารถเข้าใจและยอมรับการแสดงอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้

ดังที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่

“การจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์และจิตใจ มีความสำคัญต่อตัวเด็กช่วยให้เด็กสามารถเข้าใจความหมายของอารมณ์ต่างๆ รับรู้อารมณ์ตนเองและผู้อื่นได้” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์ด้านอารมณ์ – จิตใจ มุ่งให้ผู้เรียนรับรู้อารมณ์ตนเองและผู้อื่น มีวิธีจัดการอารมณ์ ควบคุมอารมณ์ และแสดงออกทางอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

3. รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนกิตติวิทยา
ตั้งแผนภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 67 รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนกิตติวิทยา

จากภาพประกอบ 67 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย โรงเรียนกิตติวิทยานัน เป็นไปตามแบบจำลองการสื่อสาร S – M – C – R โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. Source ครูผู้สอน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

เด็กปฐมวัยมีความสำคัญและมีความแตกต่างกับเด็กในระดับอื่นทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตคติพิสัย และทักษะนิสัย การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีอิทธิพลอย่างสูงต่อการพัฒนาเด็กที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก และมีคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านความรู้ของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านสังคม ประกอบด้วย

(1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านสังคม ความรู้ที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางสังคม เป็นความสามารถในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การปรับตัวอยู่ในสังคม และเริ่มที่จะเล่นกับผู้อื่น ซึ่งการที่ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคม จะช่วยให้จัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก

(2) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ด้านสังคม โดยในการพัฒนาหลักสูตรครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยระดับชาติ ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น มากำหนดเป็นสาระและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางและเพิ่มเติมสาระที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ด้านสังคม ให้เหมาะสมกับลักษณะพัฒนาการ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ซึ่งการที่ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาหลักสูตรที่ช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ

(3) ความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ด้านสังคม ที่สอดคล้องกับลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียน สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ วุฒิภาวะ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ในการจัดประสบการณ์ด้านสังคม ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาด้านสังคม

(4) ความรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการด้านสังคม และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การประเมินพัฒนาการเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวันและครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ครูผู้สอนจะทำหน้าที่ประเมิน

พัฒนาการของผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในพัฒนาการเด็กปฐมวัยและความรู้ในการประเมินพัฒนาการ การที่ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนและสามารถพัฒนาการจัดประสบการณ์ด้านสังคม ได้อย่างเต็มศักยภาพตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

(5) ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานวิจัยที่มุ่งพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์หรือพัฒนาเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนทุกขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัญหาที่ต้องการศึกษา การกำหนดปัญหาวิจัย ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล และการเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งความรู้ดังกล่าวจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาเด็กปฐมวัย

2) ด้านทักษะของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านสังคม ประกอบด้วย

(1) ทักษะในการปฏิบัติงานครูปฐมวัย ครูผู้สอนควรมีทักษะในการจัดประสบการณ์ ได้แก่ มีทักษะในการสื่อสารกับผู้เรียน และสามารถจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีความสามารถในการออกแบบหรือวางแผนการจัดกิจกรรม จัดหาผลิตและใช้สื่อได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

(2) ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นอกจากครูผู้สอนจะมีความรู้เกี่ยวกับกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และความรู้เกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แล้วครูผู้สอนก็ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

3) ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านสังคม ประกอบด้วย

(1) เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู จะช่วยให้การปฏิบัติงานร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดประสบการณ์เป็นไปอย่างราบรื่นแล้ว ถ้าครูผู้สอนมีความขยันรับผิดชอบ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูก็จะช่วยให้การจัดประสบการณ์ด้านสังคม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พฤติกรรมและปฏิบัติต่างๆ ของครูผู้สอนยังเป็นต้นแบบให้ผู้เรียนซึมซับและนำไปปฏิบัติ จนหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน

(2) เป็นผู้มีบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่ดี คือ เป็นผู้มีสุขภาพแข็งแรง คล่องแคล่วว่องไว มีกริยา มารยาทดี แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ สุขุมรอบคอบ มีสุขภาพจิตดี อารมณ์ดี และขี้มยิ้มแจ่มใส อ่อนโยน มีอารมณ์มั่นคงไม่อ่อนไหวง่าย ซึ่งการที่ครูผู้สอนมีสุขภาพแข็งแรง

แคล่วคล่องว่องไว ทำให้ครูสามารถจัดประสบการณ์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่ไม่ชอบอยู่นิ่ง

(3) เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ การที่ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่ดี มีลักษณะยิ้มแย้มแจ่มใส อ่อนน้อม เป็นมิตร และประนีประนอม รับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสารที่ดีทั้งเป็นภาษาพูดและภาษาท่าทาง รวมถึงการมีทักษะการฟังที่ดี และมองเห็นข้อดีในตัวผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง บางครั้งต้องยอมทำตามในสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่เห็นด้วยเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้ง เป็นลักษณะที่จะช่วยให้ครูผู้สอนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีซึ่งนอกจากเป็นพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน

ดั่งที่ นางราวัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“ครูเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย การที่ครูมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กๆ โดยตรง” (นางราวัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญ เนื่องจากครูผู้สอนนั้นเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้เรียน โดยต้องมีการคำนึงถึงคุณลักษณะที่ดี เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. Message เนื้อหาการเรียนรู้ ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

ใช้จุดดึงดูดใจด้านเหตุผลและด้านอารมณ์ ควบคู่กัน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น การปรับตัว การรับฟังความคิดเห็นจากคนอื่น การทำตามข้อตกลง เพื่อวางรากฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ดังต่อไปนี้

สาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย คือ เรื่องราวบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

1) จุดดึงดูดใจด้านเหตุผลใช้เนื้อหาการเรียนรู้การอธิบาย

(1) การอธิบายความรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิด และมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญอาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

2) จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์เป็นการเรียนรู้ผ่านเนื้อหา ได้แก่

(1) เนื้อหาการเรียนรู้ผ่านการเล่น เช่น การเล่นเป็นรากฐานที่ดีในการฝึกเด็กให้เข้าสังคม นักจิตวิทยาได้เน้นถึงความสำคัญของการเล่นว่าเป็นสื่อหรือแนวทางที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกวิธีการเข้าสังคม ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี รวมทั้งเรียนรู้หน้าที่บทบาทอื่นๆ เช่น การเล่นเกมที่มีกฎกติกาต่างๆ การทำตามข้อตกลง เป็นต้น

(2) เนื้อหาการเรียนรู้ผ่านการช่วยเหลือตัวเอง การฝึกให้ผู้เรียนช่วยเหลือตนเอง ความสามารถในการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร การแต่งตัว การทำความสะอาดตัวเอง หรือการมอบหมายงานบ้าน หรือกิจกรรมในห้องเรียนที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถของตน รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง มีระเบียบวินัย อันนำไปสู่ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งการแสดงออกที่เหมาะสมในสังคม

ดั่งที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“เนื้อหาการเรียนรู้ซึ่งดึงดูดใจด้านอารมณ์เป็นหลัก ครูจะใช้วิธีการให้เด็กๆ เล่นเพื่อเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และการเรียนรู้ผ่านการใช้ชีวิตประจำวัน” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาการเรียนรู้ ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเล่นเกมที่มิถูกคิดง่ายๆ การทำตามข้อตกลง และเรียนรู้ผ่านการใช้ชีวิตประจำวัน

3. Channel สื่อการสอน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

สื่อที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านสังคม ให้แก่เด็กปฐมวัยมีหลากหลายชนิดดังนี้

1) สื่อประเภทวัสดุ เป็นสื่อที่ผู้เรียนต้องใช้ประกอบการทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งมีหลากหลายชนิด อาจเป็นสื่อประกอบการทำกิจกรรมศิลปะประเภทต่างๆ สื่อในมุมประสบการณ์หรือมุมเล่นต่างๆ

2) สื่อประเภทอุปกรณ์ อาจเป็นเครื่องเล่นในสนาม หรือสื่ออื่นๆ ที่ผู้เรียนใช้เล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกัน

3) สื่อประเภทกิจกรรม เป็นวิธีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น วิธีจัดกิจกรรมการเล่น เกม วิธีการศึกษาแหล่งเรียนรู้ วิธีการจัดกิจกรรมศิลปะ วิธีการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องราวต่างๆ วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกการช่วยเหลือตนเอง เป็นต้น

ดั่งที่ นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“สื่อที่พัฒนาด้านสังคมให้เด็กปฐมวัย เป็นการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกัน ได้เรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น” (นางสาวนพภรณ์ เผ่าอำไพ, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า สื่อที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านสังคม ครูผู้สอนต้องเข้าใจธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของพัฒนาการด้านสังคม เพื่อให้

สามารถวิเคราะห์ ออกแบบกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย รวมถึงการใช้สื่อที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาการด้านสังคมได้อย่างเหมาะสม

4. Receiver ผู้เรียน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

ธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือปฏิบัติ การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การจัดประสบการณ์จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างสมดุล การจัดประสบการณ์ด้านสังคมมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยไม่น้อยไปกว่าการจัดประสบการณ์ในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ – จิตใจ และด้านสติปัญญา โดยมีความสำคัญดังนี้

1) ผู้เรียน ได้เรียนรู้ความเป็นตนเอง เมื่อผู้เรียนเริ่มมาโรงเรียน ผู้เรียนจะได้พบกับครู และเพื่อนใหม่รวมถึงบุคคลอื่นๆ ในโรงเรียน ซึ่งมีรูปร่างหน้าตา บุคลิกภาพ นิสัยใจคอที่ต่างต่างกันไป ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ว่าแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะของตนเอง มีจุดเด่น จุดด้อยที่ต่างกัน เด็กจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์หรือกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ เช่น การรู้จักชื่อตนเอง ชื่อเพื่อน ชื่อครู การแนะนำตนเองให้คนอื่นรู้จัก การทักทายผู้อื่น รวมถึงงานต่างๆ ที่ครูมอบหมายให้ผู้เรียนทำ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกตามความสนใจ ผู้เรียนก็จะเริ่มรับรู้ และเข้าใจตนเองว่า ตนเองคือใคร ทำอะไรบ้าง ชอบอะไร ไม่ชอบอะไร ซึ่งจะพัฒนาไปสู่การรู้จักตนเอง และความภูมิใจในตนเองต่อไป

2) ผู้เรียน ได้เรียนรู้การช่วยเหลือและดูแลตนเองในกิจวัตรประจำวัน การจัดประสบการณ์สำหรับผู้เรียนในช่วงวัยนี้ไม่ใช่การฝึกเขียน ฝึกอ่านหรือท่องจำสิ่งต่างๆ แต่คือการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือและดูแลตนเองให้ได้มากที่สุด ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้ที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง รู้จักวิธีการดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย การแต่งตัวด้วยตนเอง เช่น ผูกเชือกรองเท้า ตัดกระดาษเย็บ รูดเชือกของเล่น เก็บที่นอน รับประทานอาหาร คีมนมได้ด้วยตนเอง จากกิจวัตรประจำวัน ผู้เรียนต้องปฏิบัติตั้งแต่เข้าสู่รั้วโรงเรียน ผู้เรียนคนใดที่สามารถช่วยเหลือและดูแลตนเองได้โดยไม่ต้องคอยให้คนอื่นช่วยเหลือบ่อยครั้ง จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกภูมิใจในตนเอง รับรู้ความสามารถของตน และมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ซึ่งช่วยพัฒนาอัตมโนทัศน์ของผู้เรียนได้อีกทางหนึ่ง

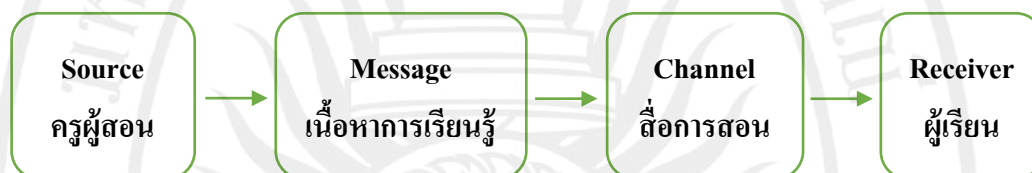
3) ผู้เรียน ได้เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม ในขณะที่ครูจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้กับผู้เรียนทั้งกิจกรรมกลุ่มใหญ่หรือกิจกรรมกลุ่มย่อย เช่น การประดิษฐ์บ้านจากกล่องนม ผู้เรียนที่เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อน กิจกรรมช่วยเปิดโอกาสให้เด็กมีการสื่อสาร พูดคุยกับครู และเพื่อนเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย มีการแสดงความคิดเห็น แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน เรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหา หรือความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง หรือกับเพื่อนคนอื่นในกลุ่ม เพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพที่ตนเองมีกับคนอื่นไว้ให้ได้

ดั่งที่ นางราวัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“เด็กๆ ได้ถูกปลูกฝังการจัดประสบการณ์ด้านสังคม จากการช่วยเหลือดูแลตัวเอง รู้จักการเคารพตัวเอง รู้จักเคารพผู้อื่น มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีทักษะในการสื่อสาร และปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น” (นางราวัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์ด้านสังคม มีจุดมุ่งหมายไปที่ การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการและการเรียนรู้ทางสังคมที่เหมาะสมตามวัย

4. รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนกิตติวิทยา ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 68 รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนกิตติวิทยา

จากภาพประกอบ 68 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการสื่อสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนกิตติวิทยานั้น เป็นไปตามแบบจำลองการสื่อสาร S – M – C – R โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. Source ครูผู้สอน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

พัฒนาการทางด้านสติปัญญาจะเกี่ยวข้องกับความคิดและความเข้าใจ ระดับสติปัญญาของผู้เรียนสามารถพัฒนาให้เพิ่มมากขึ้นได้ด้วยการส่งเสริมทางด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นครูผู้สอนควรมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1) ด้านความรู้ของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา ประกอบด้วย

(1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านสติปัญญา ความรู้ที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงลักษณะความคิด เป็นความสามารถในการจดจำ การเรียนรู้เพื่อเข้าใจสิ่งต่างๆ ซึ่งพัฒนาการด้านสติปัญญานี้จะเป็นปัจจัยที่กำหนดว่าผู้เรียนจะเติบโตมาเป็นคนที่สามารถเรียนรู้ปรับตัวและรับมือกับปัญหาต่างๆ ได้ดีหรือไม่

(2) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา โดยในการพัฒนาหลักสูตรครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยระดับชาติ ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น มากำหนดเป็นสาระและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางและเพิ่มเติมสาระที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา ให้เหมาะสมกับลักษณะพัฒนาการ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ซึ่งการที่ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาหลักสูตรที่ช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ

(3) ความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา ที่สอดคล้องกับลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียน สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ วุฒิภาวะ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ในการจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาด้านสติปัญญา

(4) ความรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การประเมินพัฒนาการเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวันและครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ครูผู้สอนจะทำหน้าที่ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในพัฒนาการเด็กปฐมวัยและความรู้ในการประเมินพัฒนาการ การที่ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนและสามารถพัฒนาการจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา ได้อย่างเต็มศักยภาพตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

(5) ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานวิจัยที่มุ่งพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์หรือพัฒนาเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนทุกขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัญหาที่ต้องการศึกษา การกำหนดปัญหาวิจัย ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล และการเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งความรู้ดังกล่าวจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาเด็กปฐมวัย

2) ด้านทักษะของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา ประกอบด้วย

(1) ทักษะในการปฏิบัติงานครูปฐมวัย ครูผู้สอนควรมีทักษะในการจัดประสบการณ์ ได้แก่ มีทักษะในการสื่อสารกับผู้เรียน และสามารถจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดย

มีความสามารถในการออกแบบหรือวางแผนการจัดกิจกรรม จัดหาผลิตและใช้สื่อได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

(2) ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นอกจากครูผู้สอนจะมีความรู้เกี่ยวกับกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และความรู้เกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แล้วครูผู้สอนก็ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

3) ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญาประกอบด้วย

(1) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตและจรรยาบรรณวิชาชีพครู จะช่วยให้การปฏิบัติงานร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดประสบการณ์เป็นไปอย่างราบรื่นแล้ว ถ้าครูผู้สอนมีความขยันรับผิดชอบ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูก็จะช่วยให้การจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พฤติกรรมและปฏิบัติต่างๆ ของครูผู้สอนยังเป็นต้นแบบให้ผู้เรียนซึมซับและนำไปปฏิบัติ จนหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน

(2) เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่ดี คือ เป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง คล่องแคล่วว่องไว มีกิริยา มารยาทดี แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ สุขุมรอบคอบ มีสุขภาพจิตดี อารมณ์ดี และยิ้มแย้มแจ่มใส อ่อนโยน มีอารมณ์มั่นคงไม่อ่อนไหวง่าย ซึ่งการที่ครูผู้สอนมีสุขภาพแข็งแรง คล่องแคล่วว่องไว ทำให้ครูสามารถจัดประสบการณ์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่ไม่ชอบอยู่นิ่ง

(3) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ การที่ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่ดี มีลักษณะยิ้มแย้มแจ่มใส อ่อนนุ เป็นมิตร และประนีประนอม รับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสารที่ดีทั้งเป็นภาษาพูดและภาษาท่าทาง รวมถึงการมีทักษะการฟังที่ดี และมองเห็นข้อดีในตัวผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง บางครั้งต้องยอมทำตามในสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่เห็นด้วยเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้ง เป็นลักษณะที่จะช่วยให้ครูผู้สอนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีซึ่งนอกจากเป็นพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน

ดังที่ นางราวัลย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“การที่ครูมีคุณลักษณะที่ดีเอื้อต่อการสอนให้เด็กๆ ได้เรียนรู้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เป็นต้นแบบให้เด็กซึมซับและนำไปปฏิบัติ” (นางราวัลย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนเป็นต้นแบบให้กับผู้เรียน นอกจากการสอนหรือนำความรู้ถ่ายทอดให้กับผู้เรียนแล้ว ผู้เรียนจะซึมซับคุณลักษณะต่างๆ จากครูผู้สอนหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพส่วนบุคคล

2. Message เนื้อหาการเรียนรู้ ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

ใช้จุดดึงดูดใจด้านเหตุผลและด้านอารมณ์ ควบคู่กัน ด้านเหตุผลเป็นการดึงดูดใจที่เชื่อมโยงกับสมองหรือความนึกคิด ในขณะที่สิ่งดึงดูดใจด้านอารมณ์ เป็นการดึงดูดใจที่เชื่อมโยงกับหัวใจหรือความรู้สึก ดังต่อไปนี้

สาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย คือ สิ่งต่างๆ รอบตัว

1) จุดดึงดูดใจด้านเหตุผลใช้เนื้อหาการเรียนรู้เพื่อจดจำและทักษะในการแก้ไขปัญหา

(1) การทดลองวิทยาศาสตร์ง่ายๆ ผู้เรียนเป็นวัยอยากรู้อยากเห็น และเป็นวัยที่กำลังมีการพัฒนาทางปัญญา การทดลองทางวิทยาศาสตร์จะช่วยส่งเสริมด้านความคิดและกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่รอบตัว ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนก การทดลองทางวิทยาศาสตร์ยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว

(2) ฝึกให้นับเลขกับสิ่งต่างๆ การนับเลข เป็นหนึ่งในการฝึกทักษะด้านความจำ ซึ่งครูผู้สอนก็สามารถสอนทำได้ผ่านวิธีการสนุกๆ เช่น ชวนนับของเล่น นับจำนวนของต้นไม้ภายในโรงเรียน หรือนับจำนวนข้าวของเครื่องใช้ภายในห้องเรียน นอกจากจะได้รับความสนุกสนานแล้ว ยังช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนได้อีกด้วย

(3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกตัดสินใจด้วยตัวเอง ครูผู้สอนสามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆ เช่น วันนี้จะเลือกฟังนิทานเรื่องอะไร เพราะการฝึกให้ผู้เรียนได้คิดหรือตัดสินใจเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ของตัวเองตั้งแต่ยังเด็กจะช่วยให้ผู้เรียนเป็นเด็กกล้าคิดกล้าตัดสินใจ และมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้นในอนาคต

2) จุดดึงดูดใจด้านอารมณ์ใช้เนื้อหาการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจสิ่งต่างๆ

(1) ลองให้ผู้เรียนได้เรียนเสียงสิ่งต่างๆ ผู้เรียนมักจะหัวเราะชอบใจเมื่อครูผู้สอนทำการเลียนเสียงสิ่งต่างๆ ให้ฟัง เช่น เสียงแมวร้อง เมี้ยวๆ หรือ เสียงหมาร้อง โห้งๆ นอกจากนั้น การสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้และระบุเสียงของสิ่งต่างๆ รอบตัว จะช่วยให้ผู้เรียนเป็นเด็กช่างสังเกต รู้จักการตั้งใจฟัง และออกเสียงตามเสียงที่ได้ยิน ถือเป็นหนึ่งในการฝึกและส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาได้เป็นอย่างดี

(2) ชวนกันร้องเพลง ความบันเทิงอย่างการร้องเพลง นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกและเพลิดเพลินแล้ว เพลงและเสียงดนตรียังช่วยให้ผู้เรียนจดจำคำศัพท์และพัฒนาทักษะทางภาษาได้เป็นอย่างดี

ดั่งที่ นางสาวฉวีรวิภา จรกฤต ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวไว้ว่า

“การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กที่เพิ่มขึ้นมีผลมาจากการจัดกิจกรรมให้กับเด็กได้ลงมือทำและเกิดการเรียนรู้ เด็กจะเก็บเกี่ยวประสบการณ์ต่างๆ เข้ามารวบรวมและจัดเก็บพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัยนี้ ส่วนหนึ่งก็เป็นผลมาจากวุฒิภาวะของเด็ก ถ้าเด็กได้รับประสบการณ์อย่างกว้างกว่าเดิม จากการที่ได้อ่าน การฟัง การท่องเที่ยว การสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์” (นางสาวฉวีรวิภา จรกฤต, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า เนื้อหาการเรียนรู้การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานและไม่รู้สึกเครียดหรือกดดันไป หากผู้เรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเปิดใจรับสิ่งใหม่ที่ท้าทายความสามารถมากกว่าเดิม แต่หากผู้เรียนรู้สึกไม่ชอบหรือเครียด ผู้เรียนจะต่อต้านจนอาจกลายเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ และส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการล่าช้าในที่สุด

3. Channel สื่อการสอน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

สื่อที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาให้แก่เด็กปฐมวัยมีหลากหลายชนิด ดังนี้

1) สื่อประเภทวัสดุ เช่น สื่อที่ใช้ทำกิจกรรมศิลปะประเภท กระดาษ ดินสอ สีเทียน สี น้ำ ลูกปัด เศษวัสดุต่าง เป็นต้น

2) สื่อประเภทอุปกรณ์ เช่น เครื่องเล่นในสนามประเภทกระดานหก โคร่งได้ กระดาษ ลีน อุโมงค์ กระดานทรงตัว ลูกบอล เป็นต้น

3) สื่อประเภทกิจกรรม เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเกมการเล่น กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นต้น

4) สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ เช่น เพลงฉลามน้อยสุดขีด เพลง Head, Shoulders, Knees & Toes เพลง Wheels on the Bus เป็นต้น เพื่อเรียนรู้การใช้ภาษา

ดั่งที่ นางราวีย์ รมยานนท์ ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล ได้กล่าวว่า

“สื่อการสอน เป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ” (นางราวีย์ รมยานนท์, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า สื่อการสอนมีคุณค่าที่ดีและคุณสมบัติที่น่าสนใจอยู่มากมาย สามารถนำมาพลิกแพลงใช้ได้หลากหลาย ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมาก

ยิ่งขึ้น รวมถึงรูปแบบของสื่อก็มีให้เลือกใช้มากมาย ทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกรู้สีกเกี่ยวกับการเรียนอีกด้วยและด้วยความนิยมในการใช้สื่อการสอนในปัจจุบัน

4. Receiver ผู้เรียน ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

การจัดประสบการณ์ด้านสติปัญญา กิจกรรมเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ถือเป็นกิจกรรมที่จำเป็นและสำคัญสำหรับผู้เรียนที่ครูผู้สอนไม่ควรมองข้าม เพราะพัฒนาการด้านสติปัญญา ถือเป็นหนึ่งในพัฒนาการที่สำคัญต่อการเติบโตและเรียนรู้ของผู้เรียน ดังต่อไปนี้

1) ผู้เรียนสามารถที่จะใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งของวัตถุและสถานที่ได้ มีทักษะการใช้ภาษาอธิบายสิ่งต่างๆ ได้ สามารถที่จะอธิบายประสบการณ์ของตนได้ ดังนั้นควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสออกมาหน้าชั้น เล่าประสบการณ์ให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง แต่ครูผู้สอนควรพยายามส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสเท่ากัน

2) ผู้เรียนได้สร้างจินตนาการและการประดิษฐ์ เป็นลักษณะพิเศษของผู้เรียนในวัยนี้ ถ้าครูผู้สอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้การคิดประดิษฐ์ในการเล่าเรื่อง หรือการวาดภาพ ก็จะช่วยพัฒนาการด้านนี้ของผู้เรียน แต่บางครั้งผู้เรียนอาจจะไม่สามารถแยกสิ่งที่ตนสร้างจากความคิดคำนึงจากความจริง ครูผู้สอนจะต้องพยายามช่วย แต่ไม่ควรจะใช้การลงโทษผู้เรียนว่าไม่พูดความจริง เพราะจะทำให้เป็นการทำลายความคิดคำนึงของผู้เรียนโดยทางอ้อม

3) ผู้เรียนได้รู้จักการเปรียบเทียบน้ำหนัก ปริมาตร และความยาว ยังค่อนข้างสับสน ผู้เรียนยังไม่มี ความเข้าใจเกี่ยวกับความคงตัวของสสาร ความสามารถในการจัดลำดับ การตัดสินใจของผู้เรียนในวัยนี้ ขึ้นกับการรับรู้ ยังไม่รู้จักใช้เหตุผล ครูผู้สอนที่สอนเด็กในวัยนี้จะสามารถช่วยเด็กให้มีพัฒนาการทางสติปัญญา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพ โดยพยายามเปิดโอกาสให้ผู้เรียนวัยนี้มีประสบการณ์ค้นคว้าสำรวจ สิ่งแวดล้อม และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอน และเพื่อนในวัยเดียวกัน และพยายามให้ข้อมูลย้อนกลับเวลาที่ผู้เรียนทำถูกหรือประสบผลสำเร็จ และพยายามตั้งความคาดหวัง

ดังที่ นางสาวพรรษา บุตรขุน ตำแหน่ง ครูประจำชั้นอนุบาล กล่าวว่า

“การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กๆ เป็นความสามารถในการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ กับตนเอง เป็นกระบวนการทางจิตใจที่ใช้คิด เรียนรู้ หาเหตุผล แก้ไขปัญหา และสื่อสาร” (นางสาวพรรษา บุตรขุน, สัมภาษณ์วันที่ 24 มีนาคม 2566)

จากการสัมภาษณ์ สะท้อนให้เห็นว่า การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเพื่อความสามารถทางสติปัญญา ความสามารถในการเข้าใจ มีไหวพริบ มีความสามารถในการแก้ปัญหา และมีความสามารถในการใช้ความจำ รวมไปถึงความสามารถในการปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข